

Berättelse

om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit;

gifven Stockholms slott å rikssalen den 18 Januari 1886.

Genom accessionsakt, utfärdad den 26 Juni, har Kongl. Maj:t från och med den 1 Juli för de förenade rikenas del tillträtt den i Paris den 20 Mars 1883 afslutade konvention med dertill hörande slutprotokoll om internationellt skydd för den industriella eganderätten.

Tillträdande af Pariskonventionen 1883 om internationellt skydd för industriell eganderätt.

Sedan efter långvariga och ofta afbrutna förhandlingar en ny handels- och sjöfartstraktat blifvit den 10 April i Lissabon afslutad mellan de förenade rikena och Portugal, blef Kongl. Maj:ts ratifikation å traktaten gifven den 12 Juni och den 10 Juli utväxlad emot H. M. Konungens af Portugal ratifikation.

Ny handels- och sjöfartstraktat med Portugal.

En vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat mellan de förenade rikena och Argentinska republiken har den 17 Juli blifvit undertecknad i Wien. Kongl. Maj:ts ratifikation å denna traktat är gifven den 18 December.

Vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat med Argentinska republiken.

En vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat mellan de förenade rikena och Mexicos förenade stater har den 29 Juli blifvit afslutad i staden Mexico. Genom ett i Bryssel den 15 December undertecknad protokoll hafva vissa från de förenade rikenas sida yrkade förändringar deruti blifvit antagna.

Vänskaps-, handels- och sjöfartstraktat med Mexicos förenade stater.

Mellan de förenade rikena och den internationella Kongoassociationen har den 10 Februari i Berlin blifvit undertecknad en konvention. Kongl. Maj:ts ratifikation derå är gifven den 24 April och den 11 Juni i Bryssel utväxlad emot den ratifikation, H. M. Belgiernas Konung, såsom stiftare af associationen och å associationens vägnar, utfärdad.

Konvention med den internationella Kongoassociationen.

En konvention rörande befrämjandet af handel och civilisation i vissa delar af Afrika, äfvensom om villkoren för besittningstagande af nya områden i denna verldsdel, har den 26 Februari blifvit i Berlin afslutad mellan de

International konvention angående afrikanska

2 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammantråde sig tilldragit.*

bandels- och förenade rikena och åtskilliga andra magter. Kongl. Maj:ts ratifikation å kolonisationsförhållanden. nämnda konvention är gifven den 24 April.

Fördrag med Spanien om utlemnande af förbrytare. Fördrag mellan de förenade rikena och Spanien angående ömsesidigt utlemnande af förbrytare är afslutadt den 15 Maj i Stockholm. Kongl. Maj:ts ratifikation å fördraget är gifven den 14 Juli och blef samma dag utvexlad emot H. M. Konungens af Spanien ratifikation.

Aftal med Amerikas förenade stater om utvexling af postanvisningar. Det för Sveriges del den 27 December 1884 undertecknade aftal med Amerikas förenade stater angående utvexling af postanvisningar har den 17 Februari blifvit i Washington å de förenade staternas vägnar undertecknadt.

Ratifikation af i Lissabon afslutade internationella postaftal. Vid den i Lissabon under året församlade internationella postkongress har den 21 Mars afslutats och undertecknats dels tilläggsaftal till de i Paris ingångna internationella fördrag af den 1 Juni 1878, angående bildande af en verldspostförening och om utvexling af bref med angifvet värde, af den 4 Juni 1878, om utvexling af postanvisningar, samt af den 3 November 1880, angående utvexling af postpaketer utan angifvet värde, dels ock tvenne slutprotokoll om paketbefordringen inom de länder, der postverken icke besörja densamma, och om en del länders biträdande efter kongressens afslutande af de vid densamma träffade aftal. Kongl. Maj:ts ratifikation å förenämnda tilläggsaftal och slutprotokoll är gifven den 2 Oktober.

Nytt postaftal med Danmark. Den 24 December har i Stockholm blifvit afslutad en ny öfverenskom- melse om postförbindelsen mellan Sverige och Danmark, hvilken öfverens- kommelse samma dag blifvit af Kongl. Maj:t ratificerad.

Anslutningar till verldspostföreningen. På grund af särskilda diplomatiska akter hafva Siam och Kongostaten vunnit inträde i verldspostföreningen.

Spaniens anslutning till Pariserkonventionen 1880. Spanien har anmält sin anslutning till den i Paris den 3 November 1880 afslutade internationella konvention angående utvexling af postpaketförsändelser. delser.

Ratifikation af internationel konvention om skydd för under-vattenskablar. Den 16 April hafva utvexlats ratifikationerna af den i Paris den 14 Mars 1884 undertecknade konvention om internationelt skydd för under-vattenskablar.

Frankrike har anmält franska kolonien Senegals äfvensom Tunis' anslutning till den i St. Petersburg den 20 Juli 1875 afslutade internationella telegrafkonvention. Storbritannien har gjort enahanda anmälan för sin koloni Tasmania.

Anslutningar till den internationella telegrafkonventionen.

Nytt reglemente för den internationella telegraftjenstgöringen med dertill hörande två tariff-tablåer har vid en under året i Berlin församlad internationel telegrafkonferens blifvit upprättadt. Vid samma tillfälle hafva med Rysslands och Tysklands telegraufförvaltningar samt det stora nordiska telegrafbolaget afslutats särskilda öfverenskommelser rörande den inbördes terminalkorrespondensen.

International telegrafkonferens i Berlin.

På derom af Tysklands, Österrike-Ungerns, Frankrikes, Storbritanniens, Italiens och Rysslands regeringar gemensamt gjord framställning, har Kongl. Maj:t den 28 Augusti medgifvit, att det utaf Khediven af Egypten, med Sultanens samtycke, den 27 Juli utfärdade dekret rörande upptagande af ett lån å högst 9 millioner pund sterling må af de s. k. blandade domstolarne i Egypten erkännas såsom lag.

Godkännande af ett egyptiskt dekret såsom lag för de s. k. blandade domstolarne.

Vid en under året i Rom församlad internationel sanitärkonferens för behandling af frågan om sättet att så vidt möjligt afböja koleraepidemis uppkomst samt genom preventiva åtgärder förhindra denna sjukdoms spridning hafva de förenade rikena varit representerade.

International sanitärkonferens i Rom.

I den konferens, hvilken under September månad hållits i Bern för fullföljande och afslutande af det vid en konferens derstädes år 1884 började utarbetandet af förslag till konvention om upprättande af en allmän union för skydd af författares och konstnärers rättigheter, hafva de förenade rikena deltagit genom särskilda ombud.

Konferens i Bern angående internationellt skydd för författare och konstnärer.

I en under beskydd af Kejsarl. Österrikiska Undervisningsministeriet i Wien församlad kongress för bestämmande af en allmän normal tonhöjd har Sverige på inbjudning af Österrikiska regeringen genom särskildt ombud deltagit.

Musikkongress i Wien.

Med anledning af krigshändelserna i Egyptiska Sudan beordrade Kongl. Maj:t under den 6 Februari befälhafvaren å fregatten Vanadis att afgå till Massaua för att lemna skydd åt de vid missionsanstalten i M'Kullo bosatte svenske undersåtar samt, i händelse sådant befunes nödigt, bringa dem i säkerhet ombord på fregatten, äfvensom i allmänhet gemensamt med främmande magters på redde af Massaua förankrade fartyg uppträda till de kristnas

Fregatten Vanadis expedition till Massaua.

4 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.*

skydd. Till följd af särskild framställning har Kongl. Italienska regeringen sedermera åt missionen utlofvat sitt beskydd.

Regleringar
inom konsu-
latväsendet.

Kongl. Maj:t har den 10 April beslutat indragning af konsulatet i Bahia samt distriktets förläggande under generalkonsulatet i Rio de Janeiro. Den 24 i samma månad har Kongl. Maj:t beslutat upprättande af ett olönadt konsulat i Fiume, samt i sammanhang dermed fastställt ny reglering af konsulatet i Triest. Den 12 Juni har Kongl. Maj:t beslutat indragning af det olönade konsulatet i Bordeaux samt distriktets förläggande under generalkonsulatet i Håvre. Samma dag har Kongl. Maj:t beslutat upprättande i Bordeaux af ett lönadt vice konsulat. Kongl. Maj:t har den 31 Juli beslutat, jemte indragning af den lönade kontoristbefattningen i Cardiff, upprättande derstädes af ett lönadt vice konsulat. Den 21 Augusti har Kongl. Maj:t beslutat upprättande af ett olönadt konsulat i Stuttgart äfvensom den 18 December af ett olönadt generalkonsulat i staden Mexico.

Berättelse ang.
rättsväsendet.

Berättelse angående rättsväsendet i riket för år 1884 har blifvit afgifven och i vanlig ordning till trycket befordrad.

Utfärdade för-
fattningar.

Under nedannämnde dagar har Kongl. Maj:t utfärdat följande af Kongl. Maj:t föreslagna och af Riksdagen antagna författningar, nemligen:

1885 den 1 Maj: lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård;

lag angående ändring i 9, 51 och 52 §§ konkurslagen;

lag angående säkerhet för utbekommande af utflyttningsbidrag och andra ersättningar i anledning af laga skifte;

förordning angående tillägg till 136 § i förnyade nådiga stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866;

och har Kongl. Maj:t till följande af senast församlade Riksdag afgifna förslag, öfver hvilka Kongl. Maj:t icke kunnat före Riksdagens åtskiljande meddela beslut, i den ordning 87 § regeringsformen föreskrifver, lemnat nådigt bifall och låtit å dessa förslag grundade författningar utfärdas, nemligen:

1885 den 12 Juni: lag angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad dertill hörer, så ock af särskild sockenstufva;

lag angående lösdrifvares behandling;

» » 3 Juli: förordning angående ändring af § 4 i lagen för Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830;

1885 den 30 Oktober: lag angående ändrad lydelse af 121 och 134 §§ utsökningslagen;

lag angående lydelsen af judes edliga förpligtelse;

lag angående ändrad lydelse af 22 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875;

hvarjemte Kongl. Maj:t dels genom cirkulär den 12 Juni 1885 meddelat föreskrifter i fråga om sättet för meddelande af vissa i lagen angående lösdrifvares behandling föreskrifna underrättelser;

och dels den 6 November 1885 låtit utfärda kungörelse angående fångförteckningar och rapporter från fängelserna och tvångsarbetsanstalterna i riket.

Den Förstärkta Lagberedning, som fått sig uppdraget att afgifva yttrande i fråga om hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning, har för fullgörande af samma uppdrag den 4 innevarande månad sammanträdt.

Frågan om rättegångsväsendets ombildning.

Sedan Nya Lagberedningen, till fullgörande af nådigt uppdrag, afgifvit på grundvalen af dess betänkande angående rättegångsväsendets ombildning utarbetade förslag dels till lag om skiljemän och dels till förordning angående förändrad lydelse af 46 § utsökningslagen, har Kongl. Maj:t infortrat Högsta Domstolens utlåtande öfver ifrågavarande lagförslag.

Efter det i anledning af Riksdagens framställning Nya Lagberedningen aflemnat förslag till lag angående ersättning till vittnen i brottmål, har Högsta Domstolen afgifvit yttrande öfver ifrågavarande förslag.

Ang. ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål.

Efter det Kommerskollegium afgifvit utlåtande öfver det i förra berättelsen omförmälda förslag till lag angående handelsregister, firma och prokura, har Kongl. Maj:t infortrat Högsta Domstolens utlåtande öfver ifrågavarande förslag, hvilket utlåtande Högsta Domstolen derefter afgifvit.

Ang. handelsregister, firma och prokura.

Med anledning af Riksdagens skrifvelse den 20 Maj 1885 i fråga om afhjelpande af vissa brister i gällande inteckningsförordning har inom Justitiedepartementet utarbetats förslag till lag om tillägg till 19 och 43 §§ i nämnda förordning, hvaröfver Högsta Domstolen afgifvit utlåtande.

Ang. tillägg till vissa §§ i inteckningsförordningen.

Efter det, på grund af nådigt bemyndigande, hvarom i berättelsen till senaste Riksdag förmäldes, inom Justitiedepartementet upprättats förslag till lag angående jernvägs innehafvares och egares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift, har Styrelsen för statens jernvägstrafik afgifvit utlåtande öfver ifrågavarande förslag, hvaröfver derpå jemväl Högsta Domstolen afgifvit yttrande.

Ang. ersättning för skada vid jernvägs- trafik m. m.

Ang. ersätt- Inom Justitiedepartementet har uppgjorts ett förslag till lag angående er-
ning af stats- sättning af statsmedel åt oskyldigt häktade eller dömda, öfver hvilket förslag
medel åt oskyldigt häktade Högsta Domstolen afgifvit inforordadt yttrande.
eller dömda.

Ang. för- När det syntes vara af omständigheterna påkalladt att allmän åklagare
ändrad lydelse medgäfvos rätt att föra talan om ansvar, då lifsmedel, som förtryttrats, befunnits
af 22 kap. 21 § strafflagen. förfalskade, äfven om dervid icke något för människors lif eller helsa farligt
änne användts, har inom Justitiedepartementet utarbetats förslag till lag an-
gående förändrad lydelse af 22 kap. 21 § strafflagen, öfver hvilket förslag
Högsta Domstolen afgifvit yttrande.

Ang. medde- Sedan vid anmälan af Riksdagens skrifvelse den 19 Maj 1877, angående
lande af rättegångsfullmagt tillerkännande af laga vitsord åt telegram, Nya Lagberedningen anbefalts att
ang. stadsp- taga detta ämne i öfvervägande i sammanhang med frågan om ny rättegångs-
nens genom tele- ordning, så och efter det Beredningen i sitt betänkande angående rättegångs-
gram. väsendets ombildning föreslagit vissa grunder för lagstiftning i ofvanberörda
ämne, har inom Justitiedepartementet utarbetats förslag till lag angående med-
delande af rättegångsfullmagt genom telegram; och har Högsta Domstolens
utlåtande inforordrats öfver ifrågavarande förslag.

Komitén för Komitén för stadsplaners genomförande har aflemnadt betänkande och för-
lagstiftning slag till lag angående stadsplan och tomtindelning m. m., öfver hvilket förslag
ang. stadsp- Öfverståthållareembetets och Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes yttranden
nens genom inforordrats.
förande m. m.

Riksdagens underdåniga skrifvelse den 26 April 1882, hvari anhållits, att
Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida särskilda lagbestämmelser må kunna
meddelas angående de rättsförhållanden, som uppstå genom samegendom i
stadsfastighet, samt beträffande delning af sådan fastighet, och derefter till
Riksdagen öfverlemnna det lagförslag, hvartill omständigheterna må föranleda,
har öfverlemnats till bemälda komité för afgifvande af utlåtande och ut-
arbetande af de lagförslag i ämnet, hvilka kunna anses vara af behovet på-
kallade.

Komitén för Sedermera har Kongl. Maj:t, i anledning af bland annat Riksdagens skrifvelse
lagstiftning den 20 Maj 1885 angående framläggande af förslag till ny lag om aktiebolag,
angående uppdragit åt en komité att utarbeta förslag till lagar angående solidariska bolag
bolag. och aktiebolag samt med dem jemförliga föreningar för ekonomisk verksamhet.

Ang. upphö- Sedan Riksdagen, med anledning af väckt fråga om upphörande af den i
rande af klockares bref- 24 kap. 32 § kyrkolagen klockare ålagda brefbäringsskyldighet, i skrifvelse
bäringsskyldighet. den 17 Mars 1885 afgifvit förslag till lag angående ändring af berörda lag-

rum, har Kongl. Maj:t från samtliga domkapitlen i riket äfvensom Stockholms stads konsistorium och hofkonsistorium infordrat underdåniga utlåtanden. Förslaget har emellertid icke föranlett vidare åtgärd af skäl, som varda Riksdagen särskildt meddelade.

I anledning af Riksdagens skrifvelse den 13 Maj 1884 angående utarbetande af en statistisk utredning i fråga om en mer eller mindre utvidgad politisk rösträtt, har Kongl. Maj:t anbefalt Statistiska Centralbyrån att verkställa den af Riksdagen begärda utredningen och derefter inkomma med redogörelse i ämnet.

Statistisk utredning med hänsyn till utvidgad politisk rösträtt.

För att bereda minskning af den hos nedan nämnda hofrätter befintliga balans af värdjade mål har Kongl. Maj:t tillåtit dels Svea Hofrätt att fortfarande till 1886 års slut och dels Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att från början af år 1886 till den 1 Juni samma år arbeta å en division utöfver det å stat bestämda antal.

Tillökning af divisionernas antal i två hofrätter.

Kongl. Maj:t har i nåder medgifvit, att samtliga tingslag inom Vesterbottens Södra domsaga skola å länscellfängelset i Umeå hafva gemensam tingsstad för ransakningar angående häktade personer.

Gemensam tingsstad i brottmål.

Kongl. Maj:t har på derom gjord underdånig ansökning förordnat, att från början af innevarande år två lagtima ting skola årligen hållas i Pajala tingslag.

Ang. tingen i Pajala tingslag.

Efter vederbörandes förslag äro föreskrifter meddelade angående förändrad organisation af rådstufvurätterna och magistraterna i Filipstad, Norrköping, Falkenberg och Vadstena; hvarjemte i afseende å aflöningssättet för Göteborgs stads embets- och tjenstemän i vissa afseenden nya bestämmelser blifvit meddelade.

Organisation af rådstufvurätter m. m.

I enlighet med derom gjorda framställningar har Kongl. Maj:t, med stöd af förordningen den 1 Maj 1868 angående bouppteckningars och arfskiftens upprättande i stad, förklarar, att magistratens rättighet att förordna boupptecknings- och arfskiftesmän skall upphöra i städerna Nora, Halmstad och Linköping.

Upphörande af magistrats rättighet att förordna boupptecknings- och arfskiftesmän.

Den sedan ett par år tillbaka pågående reglering af de oregelbundenheter, hvilka sedan gammalt förefunnits i rikets indelning, har äfven under sist förflutna året blifvit fortsatt, och, hufvudsakligen på grund af de förslag, som i sådant afseende framstälts i det den 9 Oktober 1882 afgifna komitébetänkande, hafva befintliga oregelbundenheter i den judiciella indelningen under år 1885 reglerats i 34 särskilda fall.

Reglering af rikets indelning.

**Tvångsarbets-
anstalter för
lösdrifvare.** Jemte det Fångvårdsstyrelsen anbefalts att med ledning af den erfarenhet, som vid tillämpningen af den nya lagen angående lösdrifvares behandling kunde vinnas, till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till definitivt ordnande af erforderliga tvångsarbetsanstalter för lösdrifvare af mankon, har Kongl. Maj:t förordnat, att sådana anstalter må för vissa på kortare tid dömda ostraffade samt för de på längre tid dömda mindre arbetsföra ostraffade tills vidare inrättas vid länsfängelserna i Kristianstad, Vexjö, Jönköping och Karlstad, att för mindre arbetsföra straffade en sådan anstalt må anordnas vid straff-fängelset i Malmö, samt att vid Nya Varfvet må inrättas en tvångsarbetsanstalt för ostraffade lösdrifvare under 21 års ålder.

**Utspisnings-
stat för
fångar.** För fängelserna och tvångsarbetsanstalterna i riket är ny utspisningsstat fastställd, att lända till efterrättelse från den 1 Oktober 1885.

**Utbetalning af
fångvårds-
medel.** Den, i sammanhang med år 1881 beslutad förändring i sättet för utbetalningar af statsmedel i vissa län, väckta fråga om förändradt sätt för utbetalning af medel för fångvårdens räkning har ledt till utfärdande af föreskrifter, enligt hvilka en förändrad ordning för dessa medels utbetalning kommer att med innevarande år i samtliga länen införas.

**Fångvårds-
kongress.** I den tredje internationella fångvårdskongressen, som hållits i Rom sistlidne höst, har äfven Sverige genom ombud deltagit.

**Arméns va-
penöfningar.**

Arméns vapenöfningar hafva år 1885 omfattat:

vid de garnisonerade trupperna: öfningar för befäl och manskap under de vanliga exercistiderna, hvarjemte rekrytbildningen under hela eller större delen af året fortgått, samt skolor afsedda för underbefälsbildningen varit i verksamhet under den del af året, som icke sammanfallit med exercistiden;

vid indelta infanteriet och Vermlands fältjägarcorps: rekrytmöte i 50 dagar, förberedande korpralskola i 50 dagar vid de till tredje, fjärde och femte militärdistriktet hörande regementen och corpser, möte för de till staben hörande officerare vid regementen och corpser i 6 dagar, befälsmöte för officerare i 18 dagar, för underofficerare i 13 dagar och för korpraler och vice korpraler i 10 dagar, möte för fältarbetens öfvande i 12 dagar, skjutmöte i 8 dagar, regementsmöte i 20 dagar och korpralskola i 100 dagar;

vid indelta kavalleriet: rekryt- och remontmöte i 100 dagar — vid skånska husar- och dragonregementena i tvenne omgångar — samt vid skånska dragonregementet derjemte ett remontmöte i 100 dagar, vid skånska husarregementet ett extra remontmöte i 100 dagar och vid Smålands husarregemente

ett extra remontmöte i 80 dagar, möte för de till staben hörande officerare vid regementen och corpser i 6 dagar, befälsmöte för officerare i 15 och för underofficerare, korpraler och vice korpraler i 10 dagar, möte för fältarbetens öfvande i 10 dagar, skjutmöte i 8 dagar, regementsmöte i 20 dagar och sqvadronsmöte till fot i 3 dagar; och

med beväringsmanskapet: två möten, hvartdera i 15 dagar.

Till infanterikorpralskolan å Karlsborg hafva varit beordrade 374 elever. Indelta arméns
infanterikor-
pralskola.

Till infanterivolontärskolan å Karlsborg, som började den 11 sistlidne Juli och kommer att fortgå till slutet af nästkommande Maj månad, äro beordrade 272 elever. Till kavallerivolontärskolan, som fortgår under samma tid, äro beordrade 65 elever. Volontär-
skolor.

Fältöfningar hafva under sommaren varit anordnade för officerare af gene- Fältöfningar.
ralstaben och kavalleriet samt för officerare af alla vapen vid första, fjärde och femte militärdistriktet.

Ur första och andra militärdistriktens infanteriregementen och corpser Kommende-
ring ur armén.
hafva utgått kommenderingar såsom garnisonsförstärkning i Karlskrona.

Till de för officerares utbildning afsedda skolor hafva under förlidet år Skolor för
officerares ut-
bildning.
varit såsom elever beordrade:

till skjutskolan.....	58 officerare
» gymnastiska centralinstitutet (båda kurserna)	32 »
» ridskolan i kavallerikursen (båda kurserna)	19 »
» ridskolan i infanterikursen.....	1 »
» krigshögskolan	29 »
» artilleri- och ingenjörhögskolan (båda kurserna)	34 »

Vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm har en militärläkarekurs Militärläkare-
kurs.
varit anordnad under 4 månader och hafva till genomgående af denna kurs varit beordrade 4 läkare, hvarjemte 5 officerare under en månad i kursen deltagit.

Från krigsskolan hafva utexaminerats 62 elever samt såsom elever dit be- Krigsskolan.
ordrats 48 sergearter ur arméns regementen och corpser.

Vid veterinärinstitutet i Stockholm och vid Alnarps landbruksinstitut Lärokurser i
hofbeslags-
konst.
hafva under Januari—Mars pågått de under slutet af år 1884 började läro-
kurserna i hofbeslagskonst för manskap af kavalleriet och fortifikationen, hvar-

vid undervisning meddelats åt 15 man. Till den kurs, som vid nämnda veterinärinstitut tog sin början den 1 sistlidne Oktober och kommer att fortgå till slutet af nästkommande Mars månad, hafva beordrats 8 man.

Lärokurser till
utbildande af
sjukvårdsman-
skap.

Till utbildande af sjukvårdssoldater har en lärokurs om 4 månader varit anordnad vid garnisonssjukhuset i Stockholm, till hvilken varit beordrade 25 man ur de garnisonerade truppafdelningarne. Till den kurs, som tog sin början den 1 sistlidne November vid garnisonssjukhusen i Stockholm samt å Karlsborg och kommer att fortgå till den 1 nästkommande Mars, hafva beordrats 26 man ur samma trupper.

Generalsta-
bens verksam-
het.

För generalstabens verksamhet under år 1885 redogöres som följer:

A kommunikationsafdelningen hafva arbetena fortgått i öfverensstämmelse med den fastställda planen. En af afdelningens officerare har under sommaren rekognoscerat åtskilliga jernvägsstationer i södra Sverige, hvilka i händelse af krig kunna blifva af betydelse såsom etappstationer.

Militärstatistiska afdelningens verksamhet har fortsatts i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter och med enahanda arbetssätt, som under näst föregående året. Under senare delen af året har inom denna afdelning gjorts åtskilliga förberedande arbeten i och för den nya värnpligtslagens tillämpning.

Krigshistoriska afdelningen har under året varit sysselsatt med förarbeten till en historia öfver kriget mot Ryssland och Danmark 1808—1809. Ordlandet af krigsarkivet har fortgått enligt den fastställda planen. Af originalhandlingar har arkivet, dels genom köp och dels genom gåfvor, åt sig förvärfvat 556 band och bundtar arkivalier af olika slag samt 29 kartor och planer.

Topografiska afdelningens arbeten hafva omfattat: longitudsbestämning emellan Stockholm och Göteborg samt azimutsbestämning å sistnämnda ort och den astronomiska punktens sammanbindning med hufvudtriangelnätet utmed vestra kusten; polhöjds- och azimutsbestämning vid en triangelpunkt inom Gefleborgs län; triangelmätning af andra ordningen inom Gefleborgs län samt utseende af triangelpunkter för en första ordningens meridiankedja från parallellkedjan i Jemtland genom Vesterbottens lappmarker till Nosa fjell; kontroll- och detaljafvägningar, genom hvilka kartbladet Karlstad blifvit försett med erforderligt antal höjdsiffror; sammansättning af stomkarta i skalan 1:50,000 öfver trakten omkring Söderhamn till en ytvidd af 42 qvadratmil (ny); fältmätning i skalan 1:50,000 öfver ett område af 27,5 qvadratmil, hvarigenom fältmätningen för kartbladen Karlstad och Askersund blifvit fullbordad; samt upprättande af en afvägningskarta i skalan 1:20,000 öfver ett område af omkring 1,8 qvadratmil i trakten söder och sydost om hufvudstaden. En öfningsafdelning för arméns officerare och generalstabens aspiranter har

varit sammandragen i Kristinehamn och kartlagt i skalan 1 : 50,000 ett område af 3,7 kvadratmil.

Af generalstabens karta öfver Sverige hafva bladen Vimmerby och Ulricehamn under året lemnat pressen.

Generalstabens fältöfningar hafva egt rum i trakten mellan Upsala och Stockholm.

Utom de officerare, hvilka under sommaren varit beordrade att utföra topografiska mätningar, hafva till tjenstgöring vid generalstabens särskilda afdelningar och i Landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition 28 officerare af armén, generalstabens officerare oräknade, varit beordrade. Af desse äro 22 fortfarande vid generalstaben och i Landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition tjenstgörande.

Officerares ur
armén tjenst-
göring vid
generalstaben.

I landtförsvarets ärenden hafva under året 14 officerare med understöd af statsmedel vistats utom riket, af hvilka 4 varit eller ännu äro anstälde vid utländska arméer. Till bevistande af vapenöfningar i Norge hafva 2 officerare varit beordrade.

Utrikes kom-
menderade
eller anstälde
officerare.

För pröfning af frågorna om eldhandvapnens lämpligaste konstruktion och försök med åtskilliga utländska modeller med tillhörande ammunition har en kommission under året varit samlad, hvarjemte jernförelseförsök i större skala mellan enkelladdnings- och repetergevär blifvit utförda.

Komité-
arbeten.

Af särskildt tillkallade personer har utarbetats förslag till nytt reglemente angående anskaffning och underhåll af beklädnads-, remtygs-, utrednings- och tross- m. fl. persedlar vid indelta armén och Vermlands fältjägarecorps samt för beväringmanskapet.

En komité har blifvit tillsatt för att, efter granskning och jemförelse af de särskilda truppslagens exercisreglementen, afgifva förslag till de ändringar i dessa reglementen, som, utan att stå i strid med hvad som betingas af de olika vapnens taktiska egenskaper, kunna vara lämpliga för vinnande af erforderlig öfverensstämmelse mellan de särskilda reglementenas föreskrifter beträffande truppersnas formering, manövrer och stridssätt.

Undersökningar rörande Gotlands försvar hafva utförts af dertill särskildt förordnade personer.

Undersökning-
gar.

Förslag till fältutrustningsplaner för infanteriet och kavalleriet hafva inom Arméförvaltningens intendentsdepartement blifvit utarbetade och granskade af dertill förordnade personer samt pröfvade vid lifgardesregementena.

Fältutrust-
ningsplaner.

12 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.*

- Remontdepôt. Vid Strömsholms kungsgård har upprättats en remontdepôt för 30 unghästar, hvilka böra vid depôten kvarblifva under en tid af omkring ett år, för att sedermera tilldelas vederbörande regementen.
- Trängbataljonen. Antagandet af personal vid den under uppsättning varande trängbataljonen har under året fortgått, hvarjemte stamhästar blifvit för bataljonen anskaffade.
- Disciplinkompaniet. Värfvade arméns disciplinkompani har förflyttats från Karlsborg till Varbergs f. d. fästning, hvarvid nytt reglemente för detta kompani blifvit af Kongl. Maj:t fastställt.
- Skarpskytteväsendet. De frivilliga skytteföreningarna uppgå till ett antal af 119 med tillsammans 15,992 medlemmar. Understöd från anslaget till skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande har under året utgått till 51 skarpskytteföreningar och 66 skyttegillen med tillhopa 15,884 medlemmar.
- Skyttefest. Den i reglementet för de frivilliga skarpskytteföreningarnes täflingsskjutningar om statens pris föreskrifna allmänna täflingsskjutningen i hufvudstaden har egt rum i samband med en derstädes i September månad anordnad skandinavisk skyttefest, vid hvilken statspris af dertill särskildt anvisade medel jemväl blifvit utdelade.
- Fästningsartilleriet. För fästningsartilleriet hafva anskaffats 8 stycken 16-cm. haubitser, en 16-cm. haubitslavett, 20 stycken 12—16-cm. föreställare och 600 projektiler samt en del utredningspersedlar, hvarjemte förändringsarbeten utförts å äldre materiel.
- Under arbete äro 4 stycken 16-cm. haubitser, en 16-cm. kanon, 4 12-cm. kanoner, 4 12-cm. lavetter och 1,200 stycken 16-cm. projektiler.
- Positionsartilleriet. För positionsartilleriet hafva anskaffats 20 stycken 12-cm. föreställare och 400 projektiler.
- Under arbete äro 4 12-cm. kanoner, 4 12-cm. lavetter, 18 stycken 10—12-cm. redskapsvagnar och 12 stycken 12-cm. projektiler.
- Fältartilleriet. För fältartilleriet hafva anskaffats 18 stycken 8-cm. kanoner, 50 stycken 8-cm. lavetter, 48 stycken 8-cm. föreställare, 24 stycken 8-cm. ammunitions-vagnar och 19,900 projektiler.
- Derjemte hafva 2 artilleri- och 3 infanteri-ammunikionskolonner blifvit uppsatta; 25 äldre packvagnar blifvit förändrade samt fullständig utredning anskaffad för 3 batterier.

Under arbete äro dessutom 20 stycken 8-cm. kanoner, 32 stycken 8-cm. ammunitionsvagnar och 21,000 stycken 8-cm. projektiler.

För samtliga dessa leveranser hafva endast bruk och verkstäder inom riket blifvit anlåtade.

Från Torsebro krutbruk har levererats 12,000 kg. 23-mm. krut, 14,000 kg. 6—10-mm. krut och 20,000 kg. handgevärskrut, samt från Åkers krutbruk 40,000 kg. handgevärskrut och 30,000 kg. 5-mm. krut. Krut.

Patrontillverkningen vid Mariebergs ammunitionsfabrik utgör under året: Patrontill-
verkning m. m.

5,400,000	skarpa	patroner	till	1867	års	gevär,
1,125,000	lösa	dito	till	dito,		
65,000	exercis	patroner	till	dito,		
159,000	skarpa	messings	patroner	till	försök	och
33,000	hylsor	till	kammargevär.			

Vid fabriken har derjemte för artilleriets behof tillverkats rör af olika slag äfvensom skrot m. m.

Vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori har tillverkats delar till 1867 års Karl Gustafs
stads gevärs-
faktori. gevär och 1870 års karbin; maskiner och verktyg för artilleriets gevärsförråd, Kongsbergs vapenfabrik och enskilda verkstäder; rörkroppar och tändspetsar för Mariebergs ammunitionsfabrik; skrufnycklar, brandrörs- och temperingsnycklar samt jerndelar till rid- och anspansspersedlar för artilleriet.

Under arbete äro 1,000 repetergevär samt ny målskjutningsutredning för armén.

På Marma skjutfält hafva blifvit uppförda en officerspaviljong, en barackbyggnad för underofficerare och manskap, stallskjul för 44 hästar, ett förrådshus, ett kokhus med tillhörande förrådsbod och matsalsbyggnad och en vaktarestuga jemte uthus. Byggnads-
arbeten för
artilleriet.

Vid Mariebergs ammunitionsfabrik har uppförts en laboratoribyggnad, hvarjemte åtskilliga tillbyggnads- och förändringsarbeten blifvit utförda å gamla laboratoribyggnaden.

Följande byggnader för artilleriet äro under arbete:

på Karlsborg en del byggnader i och för anläggning af en ammunitionsfabrik;

på Vaxholms fästning ett exercis- och gymnastikhus;

på Rindön ett förrådshus;

å Lilla Otterhällan i Göteborg ett gymnastikhus för Göta artilleriregemente; samt

å Gumboda hed en smedja för Vesterbottens fältjägarecorps.

14 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.*

Karlsborgs
fästning.

Nybyggnadsarbetet å Karlsborgs fästning har enligt den fastställda arbetsplanen nästan uteslutande bedrifvits å linien II, hvars hufvudvall och graf nu äro i det närmaste färdige.

Sålunda har grafvens ytterbrantsmur blifvit färdigbyggd från kaponieren ända till vestra rundningen, der poternen under fältvallen blifvit påbörjad. Vestra mingrenen är färdigbyggd och minsystemet framför denna front således fullbordadt. Hufvudgrafvens botten är reglerad kring kaponieren å linien II och inre fältvallens jordmassa upplagd ända fram till denna kaponier samt delvis gazonerad. Den stora kapitaltraversen mellan linierna I och II har blifvit fullbordad.

För öfrigt har inom fästningen utförts vattenledningsanläggning samt uppförts en byggnad, som tills vidare upplåtits till skolhus åt Karlsborgs garnisonsförsamling, hvarjemte en verkstadsbyggnad för sappörbataljonen blifvit påbörjad.

Karlskrona.

Muddringsarbetet uti de grunda vikarne framför Oscarsvärns linierna å Karlskrona landsida har fortsatts. I östra viken är detta arbete nu afslutadt och den afsedda rännan fullbordad till fastställd bredd och vattendjup å hela dess längd. I vestra viken har enahanda arbete påbörjats och blifvit utfördt till nära hälften af rännans längd.

Gotland.

På Gotland hafva dels åtskilliga inredningsarbeten för truppers inqvartering blifvit utförda å Enholmen vid Slite, dels tre kustbatterier blifvit anlagda till försvar af inloppen till Färösund, af hvilka två äro färdiga.

Stockholms
skärgård.

Det batteri å Vermdöns vestra ända, hvartill Riksdagen för år 1886 beviljat medel, har blifvit påbörjadt samt dessutom ett batteri uppfördt i närheten af Rindö by, i ändamål att stärka öns försvar.

Byggnader för
trängbatal-
jonen.

För trängbataljonen har i Stockholm vid Marieberg påbörjats uppförandet af ett stall, ett ridhus och ett exercishus, hvarjemte det gamla läroverkshuset blifvit till inqvartering inredt.

Arméns mötes-
platser.

Första lifgrenadierregementets och Vermlands regementes mötesplatser samt Elfsborgs regementes skjutfält vid mötesplatsen Fristahed hafva genom inköp för kronans räkning af angränsande jordområden vunnit af behovet påkallad utvidgning.

Till uppförande af en sjukhusbyggnad å Södermanlands regementes mötesplats Malma hed hafva medel blifvit anvisade.

Åtskilliga af Kammarkollegium gifna utslag angående rotering af hemman och lägenheter hafva enligt gällande föreskrifter blifvit Kongl. Maj:ts pröfning underställda; och har Kongl. Maj:t låtit vid de underställda utslagen bero. Rotering.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t, på föredragning af chefen för Landt- försvarsdepartementet, utfärdat: Utfärdade
författningar.

den 20 Februari förnyadt reglemente angående besörjandet af remonte- ringen för värfvade kavalleriet, artilleriet och fortifikationen; *den 7 Maj* förnyadt reglemente för värfvade arméns disciplinkompani; *den 5 Juni* värnpligts- lag; *samma dag* lag angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären; *den 19 Juni* förordning angående öfverflyttning på statsverket af anskaffningen och underhållet af beklädnads-, bevärnings-, remtygs- samt häst- och sadelmunde- ringspersedlarne vid rusthållskavalleriet; *samma dag* kungörelse angående ändring i reglementet för krigsskolan; *samma dag* kungörelse angående ändring i stadgan för pröfning m. m. till vinnande af inträde vid krigshögskolan af den 12 Juli 1878; *den 18 December* kungörelse angående rätt för innehafvare af vakanta nummer vid rusthållskavalleriet att i vissa fall tillgodonjuta af- kortning å vakansafgifterna; och *den 23 December* kungörelse angående öfver- flyttning på statsverket af anskaffningen och underhållet af beklädnads-, be- värnings- och remtygspersedlarne vid rusthållsinfanteriet.

Af de officerare, som under år 1885 varit anstälde i fransk örlogstjänst, har en efter slutad anställning återkommit till fäderneslandet, och äro för när- varande tre officerare fortfarande tjänstgörande vid samma marin. I engelsk örlogstjänst har en officer under året vunnit anställning. Dessutom hafva två officerare varit kommenderade till England, den ene för att öfvervaka tillverk- ningen af de hos firman Armstrong för flottan beställda kanoner och den andre för att vid engelska örlogsvarf och, om så skulle erfordras, äfven vid franska örlogsvarf taga kännedom om fartygs tackling, sedan jern och stål mera all- mänt begagnas dertill. En mariningeniör har varit beordrad till Frankrike för att dels kontrollera tillverkningen af den vid Creusot beställda plåten till pansarbåten Syca, dels inhemta kännedom om senare tidens framsteg i byg- gande af krigsfartyg. Officerare af
flottan anstäl-
de i utländsk
tjänst eller
kommendering
utrikes.

För personalens öfningar till sjös hafva under år 1885 följande fartyg va- rit rustade, nemligen: fregatten Vanadis, som, efter återkomsten från den i December månad år 1883 påbörjade jordomseglingsexpedition, i Maj månad 1885 å nyo rustades för att dels deltaga i eskaderöfningar, dels ock öfva man- skapet vid Stockholms stations exercisskola; korvetten Balder, som, likaledes Flottans öf-
ningar till sjös.

efter återkomsten från expedition till aflägsnare farvatten, å nyo utgick på expedition för öfning af manskapet vid exercisskolan i Karlskrona, hvarjemte samma korvett äfvenledes deltog i eskaderöfningarne under året; korvetten Saga för öfning af sjökadetterna samt skeppsgossebriggarne Gladan och Falken för skeppsgossarnes öfvande. Manskapet vid minskolan i Karlskrona har under en tid af 4 månader varit förlagdt på fästningen Kungsholmen och öfningar bedrifvits med spärrande af inloppen till Karlskrona. Minafdelningen i Stockholm verkstälde på våren 1885 fullständig minering af Färösund samt företog sedermera minöfningar i samma sund.

Minöfningsfartyget Ran samt minbåtarne Seid och Rolf hafva användts för öfvande af officerare och manskap i minbåtars skötande.

Under 1885 års vår sammandrogs en eskader, bestående af chefsfartyget Drott, fregatten Vanadis, korvetten Balder, tre pansarbåtar af 2:a klass (monitorer), två pansarbåtar af 3:e klass, fyra kanonbåtar af 1:a klass, tre kanonbåtar af 2:a klass, samt fyra minbåtar i syfte att bevara rikets neutralitet och dervid i främsta rummet bevaka de gotländska hamnarne Slite och Färösund. Eskadern företog sedermera vidsträckta rekognosceringar vid de norrländska kusterna, hvarefter en omfattande simulaker egde rum i Stockholms skärgård. Till rikets vestra kust hafva två kanonbåtar beordrats, dels för karantänsbevakning vid Käsö, dels för att bispringa nödställda fartyg, fiskarebåtar m. m. samt för ordningens upprätthållande under pågående sillfiske. Korvetten Balder utgick på hösten 1885 på expedition till aflägsnare farvatten, hvilken expedition ännu pågår.

Sjökrigs-
skolan.

Kadetternas antal i sjökrigsskolan utgjorde vid början af läsåret 1884—1885 59, af hvilka 5 blefvo på hösten 1885 utexaminerade och till underlöjtnanter vid Kongl. flottan utnämnde, samt 3 på egen begäran afgått från skolan. Tolf ynglingar hafva, efter föregången pröfning, vunnit inträde i skolan, uti hvilken kadetternas antal nu utgör 63.

Skeppsgosse-
skolan.

Vid skeppsgosseskolan i Karlskrona har undervisning meddelats åt 229 gossar, af hvilka 69 karlskrifvits och inkommit dels på matros-, dels på eldare- och handtverkskompanierna.

Exercis-
skolorna.

Vid exercisskolan i Karlskrona hafva 334 man samt vid exercisskolan i Stockholm 352 man blifvit undervisade. Af dessa hafva vid förstnämnda station 264 och vid sistnämnda 317 man blifvit approberade. Vid Karlskrona station hafva dessutom 7 underlöjtnanter genomgått skolans befälsklass.

Underbefäls-
skolorna.

Underbefälsskolan i Karlskrona har meddelat undervisning åt 40 man af matros- samt eldare- och handtverkskompanierna, af hvilka 28 approberats. Vid Stockholms stations underbefälsskola har meddelats undervisning åt 28 man af samma kompanier, deraf 26 approberats.

Vid minskolorna har gifvits undervisning och öfning åt 10 officerare, 1 Minskolorna. underofficer och 31 man, hvaraf i lägre kursen blifvit approberade 8 officerare, 1 underofficer och 15 man samt i högre kursen 1 officer och 10 man.

Uti de på allmän bekostnad inrättade navigationsskolorna i riket hafva Navigations- skolorna. under läsåret 1884—1885 varit inskrifna: i navigationsafdelningen 362 elever, af hvilka 170 utexaminerats såsom styrmän och 109 såsom sjökaptener, samt uti maskinistafdelningen 206 elever, af hvilka vid examen blifvit godkända såsom maskinister 42, såsom öfvermaskinister 16 och såsom ångfartygsbefälhafvare 133. Dessutom hafva, utan att hafva varit såsom elever i skolorna inskrifna, 7 aflagt godkänd examen i styrmans-, 7 i sjökaptens-, 4 i maskinist-, 2 i öfvermaskinist- och 46 i ångfartygsbefälhafvareklass. Uti den till navigationsskolan i Göteborg hörande skeppsbyggeriafdelningen hafva 5 elever varit inskrifna i verkmästare- och 9 i byggmästareklass.

Vid Karlskrona station har nybyggnad af två ångkranpråmar samt till- Fartygs-, hus- verkning af inventarier till desamma afslutats, hvarjemte ångslupar till pansar- och andra båtarne Loke, John Ericsson, Thordön och Tirfing samt tre barkasser och två byggnads- arbeten. ångslupar för det fasta minförsvaret äro under tillverkning. Elektrisk lys- apparat har blifvit uppsatt på kanonbåten Edda, som jemväl blifvit försedd med ångslup. Under uppförande äro dels en byggnad, afsedd till minkontor samt till förvarande af sjöinstrument- och sjökarteförrådet, dels ock krut- och vakthus på Espeskär. Ny spirkran har uppförts å vestra kölhavningsbron och nya portar af jern till dockan N:o 4 hafva blifvit uppsatta samt jernvägs- anläggningen mellan flottans varf och Karlskrona—Vexjö jernvägs bangård i Karlskrona påbörjats. Vid Stockholms station har minbåten Galdr blifvit färdigbyggd och arbetet å minbåtarne Narf och Nörve påbörjats. Dessutom hafva vid begge stationerna erforderliga reparationer blifvit utförda å så väl fartyg som hus och byggnader.

Den vid Lindholmens mekaniska verkstad i Göteborg byggda pansarbåten Svea sattes under December månad i sjön, och en del af den vid Creusot i Frankrike för fartyget beställda pansarplåt har blifvit levererad.

Korvetten Freja, som blifvit byggd vid Kockums mekaniska verkstad i Malmö, har blifvit aflevererad och dess vid Bergsunds verkstad tillverkade maskineri i fartyget insatt. Under loppet af Oktober månad aflemnades den vid Kockums verkstad byggda minkabelbåten Laggut. Vid Bergsunds verk- stad äro under byggnad två 1:a klassens minbåtar, Munin och Freke.

För flottans räkning hafva under år 1885 anskaffats: fyra 15 cm. kanoner, elfva 12 cm. kanoner, en 8 cm. kanon samt fyra 38 mm. kanoner, äfvensom 9 lavettage till kanoner af olika kalibrar. Dessutom hafva anskaffats 1,135 st. Artillerima- teriel, projek- tiler m. m.

15 cm. projektiler och 3,600 st. 12 cm. projektiler, 2,650 st. 38 mm. patroner, 10,000 st. patroner till revolverar och 7,000 st. tändpatroner.

Under tillverkning äro dels i Sverige, dels i utlandet: två 25,4 cm. kanoner, fyra 15 cm. kanoner, åtta 12 cm. kanoner, nio 8 cm. kanoner, fyra 38 mm. kanoner samt en 65 mm. båtkanon, tjugu lavettage till kanoner af olika kalibrar, sex kulsprutor, 4,400 st. 38 mm. och 11,000 st. 25 mm. patroner samt 6,000 st. tändpatroner äfvensom 1,100 st. Armstrongs tidrör.

Sjökarte-
verket.

Till följd af de större rustningar af flottans fartyg, som under år 1885 egde rum, hafva årets sjömätningar, till hvilka endast ett sjömättingsfartyg kunnat afses, måst inskränkas till Stockholms läns norra skärgård, der desamma från slutpunkten för föregående års mätning vid Rönnskärsskatan vid östra kusten af Vaddö fortsatts nordvart hän längs denna kust förbi Grisslehamn till 1884 års slutpunkter vid Fogdöström och Singösund samt derifrån upp till Örstensudde vid S.O.-sidan af Singö.

I koppar äro graverade: 1 sjökort öfver Kalmar sund och 1 öfver Norrköpingsbugten, i skalan 1 : 200,000; 1 specialkarta öfver Smålandskusten och 1 öfver Norrköpingsbugten i skalan 1 : 100,000 samt 3 militärspecialkartor öfver Östergötlands och Smålands kuster i skalan 1 : 50,000. Å verkets koppartryckeri hafva blifvit tryckta 6,280 sjökort och 500 tillägsblad. 6,521 sjökort och 109 exemplar af arbetet »Underrättelser för sjöfarande» hafva blifvit försålda samt 977 sjökort och 108 exemplar af nämnda arbete kostnadsfritt utlemnats till flottan, embetsverk och främmande mariner.

Nautisk-
meteorologi-
ska byrån.

En meteorologisk observationsstation har under år 1885 blifvit anordnad vid Hallands Väderö, hvarigenom antalet af de under nautisk-meteorologiska byrån lydande sådana stationer ökats från 19 till 20. Meteorologiska loggböcker, innehållande de under resor på aflägsnare farvatten utförda observationer dels å örlogs- och dels å handelsfartyg, hafva, sedan utdrag af desamma blifvit för byråns behof gjorda, öfverlemnats för vidare bearbetning till meteorologiska institutet i Utrecht. En del Kongl. flottan tillhörande instrument har å byrån blifvit undersökt samt byråns eget instrumentförråd tillökadt med 28 instrument af olika slag, deribland en från fregatten Vanadis öfverlemnad Siemens bathometer. Dels genom inköp, dels genom gåfvor från utländska institutioner har byråns bok- och kartsamling blifvit förökad med flera värdefulla arbeten.

Lotsverket.

Under året hafva nya fyrrar med fast anställd betjening anordnats: å Stenkyrkehuk på Gotlands nordvestra kust samt på ön Varö vid inloppet från söder till Göteborg.

Mindre fyrrar, hvilkas vård och skötsel ombesörjas af vaktare, anstälde medelst kontrakt emot årligt arvode, hafva blifvit anbragta på Klöfholmen i

Stockholms skärgård, hvaremot den i närheten befintliga, af Stockholms stad underhållna ledfyren på Kanholmen vid årets utgång blifvit släckt, vid Säfösunds lottsplats i Södermanlands skärgård, å holmen Soen i Smålands skärgård samt å klippan Rättaren vid södra inloppet till Göteborg.

Omreglering har egt rum af Vällö och Dämmans lottsplatser i Kalmar fördelning i det att, med upphäfvande af lotshemmansinstitutionen vid Vällö lottsplats, begge platserna förenats till en, med uppässningsskyldighet dels å Vällö östligaste udde, dels å fyrplatsen Dämman.

En ny chefsångbåt, för Malmö fördelning, har under året tillkommit, hvarjemte fyrskeppet »Falsterboref» blifvit försedt med ångmaskin.

Lotsbarnskolor hafva under året underhållits eller erhållit understöd på 22 platser, af hvilka en, på Gotska Sandön, för första gången varit i verksamhet.

Under år 1885 hafva följande allmänna författningar och reglementen blifvit uppå chefens för Sjöförvarsdepartementet föredragning utfärdade, nemligen: *den 13 Februari:* kungörelser beträffande ändrad lydelse af § 60 i förordningen angående lotsverket *den 15 Februari 1881* samt af § 108 i tjenstgöringsreglementet för lotsverket af samma dag äfvensom reglemente för lotsverkets enskilda pensionskassa; *den 20 Februari:* förordning angående åtgärder till undvikande af ombordläggning samt signaler för angifvande af nöd å fartyg; samt *den 5 Juni:* förordning angående rust- och rotehållares befrielse från afgift till kronan för anskaffning och underhåll af den s. k. större båtsmansbeklädnaden.

Allmänna
författningar.

Åtskilliga af Kammarkollegium under år 1885 meddelade utslag rörande rotering af hemman och lägenheter i Kalmar, Vesternorrlands m. fl. län hafva blifvit understådda Kongl. Maj:ts pröfning, och har Kongl. Maj:t låtit vid de understådda utslagen bero.

Rotering.

De klimatiska förhållandena under 1885 års vegetationsperiod utmärkte sig i allmänhet genom en gynsam väderlek under våren, torka under försommaren och, efter slutet af Juli, en ovanligt ihärdig väta, hvilken senare i förening med en särdeles låg temperatur utöfvade ett förderligt inflytande på skördens beskaffenhet.

Jordbruket.

Höstsåden — råg och hvete — som genom den kraftiga utveckling, den vunnit under våren, ganska väl uthärdade försommarens torka, har gifvit medelmåttig, i en del trakter till och med riklig afkastning, hvars kvalitet likväl i många fall ej är fullt tillfredsställande och delvis dålig. Detta senare gäller i ännu högre grad om vårsåden, som i en stor del af landet mer eller mindre skadats af höstens otjenliga väderlek, framför allt i de nordliga länen, der

skörden af ortens hufvudsäde, kornet, i följd af frost och väta på de flesta ställen betecknas såsom missväxt.

Afkastningen af gräs och andra foderväxter synes i allmänhet hafva varit tillfredsställande med undantag för Kalmar län och Gotland, der den i följd af försommarens torka blef klen, och å en del af Norrland, der dess beskaffenhet led menligt inflytande af dåligt bergningsväder.

Skörden af potatis, hvilken rotfrukt endast i en del län synes hafva angripits af röta, har, liksom skörden af andra rotfrukter, varit olika i olika delar af landet; i allmänhet medelmåttig eller nära medelmåttig, betecknas den såsom vida sämre i Hallands, Göteborgs och Bohus samt Kopparbergs län och i nästan alla de Norrländska länen.

Husslöjden. Liksom under de närmast föregående åren hafva hushållningssällskapen under år 1885 fortfarande verkat för meddelande af undervisning och öfning i husslöjd och dervid varit biträdda ej mindre af statens än af enskilde lärare. Till understöd för nämnda undervisning har af statsmedel utgått ett belopp af 20,000 kronor; hvarjemte så väl hushållningssällskap som landsting och kommuner för ändamålet anvisat betydliga bidrag; och har Kongl. Maj:t medgifvit att statens undervisare må på allmän bekostnad inspektera slöjdundervisningsanstalterna inom riket, hvarmed början skett under de senaste höstmånaderna.

Kemiska stationerna. De i Skara, Halmstad, Kalmar, Vesterås och Örebro med bidrag af statsmedel inrättade och underhållna kemiska stationerna för jordbrukets och näringarnes behof hafva under år 1885 fortfarande varit i oafbruten verksamhet, och sedan 1885 års Riksdag anvisat statsbidrag till ytterligare tvenne sådana anstalter hafva i städerna Hernösand och Jönköping upprättats nya kemiska stationer, hvilka, efter verkställda inspektioner å anordningen vid desamma, redan trädt i verksamhet.

Fiskerinäringen. För insjö- och östersjöfisket har den sistförflutna sommarens regniga och stormiga väderlek varit ogynsam, hvarföre detsamma i det hela torde hafva lemnat en afkastning under medelmåttan.

Laxtillgången i landets elfvar har deremot under år 1885, likasom närmast föregående året, varit ovanligt rik, ehuru inkomsten till följd af de låga prisen ej utfallit i förhållande derefter. Det på senhösten började sillfisket i Bohus län synes med hänsyn till så väl sillens beskaffenhet som fångstens mängd komma att öfverträffa de närmast föregående årens fiske.

För befrämjande af afsättningen af färsk fisk på England har af statsmedel anslagits arfvode m. m. till en agent i London, hvilken skall med biträde tillhandagå de svenska exportörer, som sådant önska. Derjemte och då

det visat sig att bristen på afnämare vållat att kustbefolkningen ej kunnat af fisket draga tillbörlig fördel, har Kongl. Maj:t sökt befrämja afsättningen genom att undanrödjå svårigheten för utländingar att upphandla och exportera färsk sill. Kongl. Maj:t har nemligen den 23 sistlidne December tills vidare frikallat utländing, som under pågående sillfisket vill idka dylik rörelse, från skyldigheten att söka Kongl. Maj:ts särskilda tillåtelse dertill.

För fiskerinäringens befrämjande hafva för öfrigt, såsom vanligt, flera hushållningssällskap och landsting verkat genom anslag åt tillsyningsmän och instruktörer, bidrag till fiskodlingsanstalter samt särskilda anslag för undervisning i bättre saltningsmetoder o. s. v.

För Kalmar läns norra hushållningssällskap samt hushållningssällskapet i Vestmanlands län har Kongl. Maj:t under år 1885 utfärdat nya stadgar. Nya stadgar för hushållningssällskap.

Under år 1885 har den förut vid egendomen Semsholm i Elfsborgs län förlagda landtbruksskolan blifvit förflyttad till egendomen Önnarp i samma län. Flyttning af landtbruksskola.

Vid de under år 1885 hållna besigtningmöten för prisbelönande af hästar hafva fastställda pris blifvit utdelade för 2,167 hästar, nemligen 230 beskillare, 411 fölston och 1,526 unghästar, förutom de hästar, som af vederbörande nämnder prisbelönats med dertill af landsting och hushållningssällskap särskildt anslagna medel. Stuteri-väsendet.

Arbetena å fältet hafva fortgått inom Vermlands län och omfattat dels förberedande stomkartarbeten inom Gillbergs, Nordmarks och Jösse härad öfver en yta af 38,8 qvadratnymil, dels fullständig planmätning inom Näs, Fryksdals och Elfdals härad till en omfattning af 26,8 qvadratnymil. Vid hufvudstationen hafva fortsatts arealberäkningarna å det inom Vermlands län kartlagda området äfvensom upprättandet af häradsbeskrifningar, så att dylika beskrifningar nu äro fullbordade för Skaraborgs län samt påbörjade för Vermlands län. Under år 1885 hafva till tryckning befordrats beskrifningarna öfver Laske, Kinnefjerdings och Barne härad samt Hofva och Valla tingslag af Vadsbo härad och Skaraborgs län. Det allmänna ekonomiska kartverket.

Sedan under år 1885 något öfver 4 qvadratnymil blifvit i skalan 1 : 20,000 uppmätta inom Enontekis socken, är den plana kartläggningen af länet fullbordad. I och för plankartornas komplettering med höjdbeteckning, hafva terrängmätningar i skalan 1 : 100,000 utförts öfver en yta af något öfver 88 qvadratnymil inom Jokkmokks socken, hvarjemte afvägningar blifvit inom länet utförda till en sammanlagd längd af 91 mil. Arbetet med beskrifningars upp- Norrbottens läns ekonomiska kartverk.

rättande öfver lappmarkssocknarne har fortsatts i den mån den fortgående afvittringen härtill lemnat nödigt material.

Geologiska
undersök-
ningarne.

Under år 1885 hafva geologiska undersökningar utförts i skalan 1 : 50,000 inom Stockholms, Upsala, Östergötlands och Kristianstads län öfver en yta af omkring 5 kvadratmil samt i skalan 1 : 100,000 inom Jönköpings, Kalmar, Blekinge, Hallands samt Göteborgs och Bohus län öfver en yta af 10,5 kvadratmil.

Förutom öfversigtsresor hafva arbeten i praktiskt-geologiskt syfte företagits i Jemtlands, Vesternorrlands, Östergötlands, Blekinge, Hallands samt Göteborgs och Bohus län.

Till bokhandeln hafva utlemnats: af serien Aa kartbladen N:is 87, 93, 95 och 96 i skalan 1 : 50,000, af serien Ab kartbladet N:o 8 i skalan 1 : 100,000 och af serien C. N:is 67—77, utgörande afhandlingar och uppsatser.

Författningar
i hvarjehanda
ämnena.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t, på föredragning af chefen för Civildepartementet, utfärdat:

den 6 Februari kungörelse angående ändrad lydelse af § 7 i nådiga reglementet för jernvägarnes begagnande under fredstid för militära ändamål den 25 Juli 1884; *samma dag* skrifvelse till Kommerskollegium angående särskilda ordningsföreskrifter för bergsstaten, beträffande dels vissa anteckningar, som böra af bergmästarne föras, dels ock upprättandet och kompletterandet af grufkartor; *den 20 Februari* kungörelse angående skydd för norska varumärken; *den 27 Mars* kungörelse angående rättighet för tyska fartyg att idka kustfart mellan svenska hamnar; *samma dag* kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1 och 34 i förordningen angående eldfarliga oljor och vissa andra dermed jemförliga vätskor den 26 November 1875; *samma dag* kungörelse om kontrollanters för undersökning af eldfarliga oljor förordnande och arfvode m. m.; *den 1 Maj* kungörelse angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket; *den 19 Maj* kungörelse angående annuiteten för län, som hädanefter utbetalas ur odlingslånefonden, och angående visst vilkor för lånemedels utbekommande; *den 29 Maj* kungörelse angående villkoren för åtnjutande af de från och med år 1886 fastställda ändrade löneförmåner för bergmästarne i riket; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af 3 § i nådiga instruktionen den 23 Mars 1877 för de ombud, som å statens vägnar deltaga i årliga granskningen af enskilda, med statsbidrag understödda, jernvägsaktiebolags förvaltning och räkenskaper; *den 12 Juni* kungörelse angående fiskeriassistents uppflyttande till fjärde klassen i nådiga resereglementet den 11 Februari 1881; *samma dag* kungörelse angående karantänsföreskrifter, att tillämpas då kolerafall inträffa i eller i närheten af hamn inom Europa; *samma dag* förordning om rätt för parter i kommunala mål och vissa fattigvårdsmål

att med posten insända besvärsskrifter och öfriga handlingar; *samma dag* förordning om rätt att i mål och ärenden, som tillhöra statsdepartements och förvaltande myndighets handläggning, insända handlingar med posten; *samma dag* kungörelse om skyldighet för vederbörande tjenstemän att till part översända diariibevis; *samma dag* skrifvelse till chefen för Väg- och Vattenbyggnadscorpsen angående ändring i gällande bestämmelser rörande villkoren för vinnande af inträde i corpsen m. m.; *samma dag* taxa på arfvode för grufmätningar och grufkartors upprättande, kompletterande och kopierande; *den 26 Juni* kungörelse angående skydd för vissa främmande patent och varumärken; *den 3 Juli* kungörelse angående ändring i 9 § af nådiga kungörelsen den 30 December 1863 om nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar samt om godtgörelse till fjerdingsmän för vissa uppdrag, sådant detta lagrum lyder enligt nådiga kungörelsen den 8 December 1876; *samma dag* kungörelse om ändring i 4 § af nådiga kungörelsen den 11 Februari 1881, angående kostnadsersättning till militära, landsstats- och ecklesiastike tjenstemän för en del resor inom tjenstgöringsdistrikten; *den 2 Oktober* förordning angående kontroll och handel med margarin eller konstgjordt smör; *samma dag* kungörelse angående ändring, så vidt granvirke angår, i gällande föreskrifter om barkning af virke, som i allmän flottled framflottas; *den 24 Oktober* förordning angående försäljning af vin, maltdrycker, kokadt kaffe och andra tillagade icke spirituösa drycker; *den 4 December* skrifvelse till Patentbyrån angående ändrade bestämmelser i fråga om byråns sammansättning; *den 18 December* skrifvelse till Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen med taxa på arfvode för förrättningar, som verkställas af tjenstemännen i väg- och vattenbyggnadsdistrikten; samt *den 23 December* skrifvelse till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län, angående tillstånd för utländingar att idka uppköp af fisk för dess exporterande såsom färsk.

Sedan Patentbyrån den 1 Januari 1885 börjat sin verksamhet hafva under Patentbyråu. år 1885 inkommit 703 ansökningar om patent och 1,455 ansökningar om registrering af varumärken. Under samma tid har Patentbyrån meddelat 206 patent samt registrerat 1,387 varumärken äfvensom 1,746 jernstämplat.

Af Kongl. Maj:t hafva under år 1885 regleringsplaner blifvit fastställda för Fastställda stadsplaner. staden Varberg, vissa delar af städerna Skanör och Hudiksvall samt köpingarne Figeholm, Mönsterås och Örnsköldsvik.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t förordnat att Fryksdals nedre tingslags Delning af länsmansdistrikt. länsmansdistrikt skall fördelas i två länsmansdistrikt, det vestra och det östra med sjön Fryken såsom gränsskilnad.

Komitéeer.

Kongl. Maj:t har på Civildepartementets föredragning den 31 Juli 1885 uppdragit åt en komité af sakkunnige män att, efter utredning af omfattningen och beskaffenheten af den trafik, som vore att påräkna för en stambana genom öfre Norrland mellan Sollefteå och Luleå, afgifva yttrande, huruvida vid en sådan stambanas byggande och trafikerande borde tillämpas samma system, som det hittills vid stambanan genom Norrland följda eller om med hänsyn till den blifvande trafiken förenklingar kunde och borde vidtagas, ledande till nedsättning i kostnaderna, äfvensom att i sammanhang dermed jemväl yttra sig om anledning förefunnes att vid banans byggande i större eller mindre mån använda entreprenadsystemet. Komitén har i sistlidne December slutat sina arbeten.

Under år 1885 har likaledes komitén för afgifvande af förslag till lagstadganden rörande villkoren för stenkolsfyndigheters eftersökande och bearbetande afslutat sina arbeten och afgifvit sitt betänkande; hvarjemte Kommerskollegiikomitén, som äfven afslutat sina arbeten, afgifvit betänkande angående industri- och handelskammare.

Internationella utställningar.

Under år 1885 har Sverige deltagit dels i en internationel konst- och industriutställning i Antwerpen, dels i en internationel landtbruksutställning i Budapest.

Allmänna väg- och vattenbyggnadsarbeten.

Bland de med allmänna medel understödda väg- och vattenbyggnadsarbeten hafva, enligt uppgift af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, under år 1885 såsom fullbordade blifvit af nämnda styrelse godkända följande:

Vägbyggnader.

Göteborgs- och Bohus län.

Omläggning af den del af vägen från Sundsby å Mjörn öfver Skåpesund till Nedra Dale å Oroust, som är belägen mellan Sundsby och Skåpesund.

Elfsborgs län.

Anläggning af den inom Valbo härad fallande del af ny väg mellan torpet Vrängen nära Östra Stigen i nämnde härad och Ryrs kyrka i Sundals härad.

Skaraborgs län.

Vägomläggning mellan Skara och Skaraberg.

Stockholms län.

Omläggning af Nyboda backe å allmänna landsvägen mellan Stockholm och Södertelje.

Vestmanlands län.

Omläggning af Brattbergsbackarne å allmänna landsvägen söder om Arboga.

Kopparbergs län.

Vägomläggning mellan Holens och Skattunge byar samt mellan Orsa kyrkby och Hansjö i Orsa socken.

Gefleborgs län.

Omläggning af allmänna landsvägen inom Ljusdals socken från Ljusdals jernvägsstation till gränsen mot Färila socken.

Vesternorrlands län.

Anläggning af den del af väg mellan Gideå och Trehörningsjö kyrkor, som är belägen inom Trehörningsjö socken.

Anläggning af den del af ny väg från Östavalls station till Hafverö kyrka, som är belägen mellan Östavall och Viken.

Anläggning af uppfartsväg från bron öfver Ångermanelfven vid Sollefteå till Nygård.

Jemtlands län.

Väganläggning från Trångsvikens station till socknevägen mellan Mattmars och Alsens kyrkor jemte omläggning af en mindre del af nämnda sockneväg.

Anläggning af den del af väg från Valla by i Håsjö socken till Ljungå i Hellesjö socken, som är belägen mellan Hellesjö kyrkby och stranden af Gimån vid Ljungå.

Vesterbottens län.

Väganläggning mellan Stensele kyrkby och sjön Stor Uman.

Omläggning af den del af vägen från Umeå till Lycksele, som är belägen mellan Ekorrsjö och Hållforsen samt anläggning af ny förbindelseväg derifrån till nya vägen till Sorsele.

Norrbottens län.

Väganläggning mellan Haapakylä och Svanstein (Matarengi—Turtola).

Väganläggning mellan Luleå stad och Gäddviks by i Neder-Luleå socken.

Vattenaftappningar.

Elfsborgs län.

Utdikning af Rångedala sjö, Tornsjön m. fl. i Ås härad.

Vermlands län.

Torrläggning af Säfsjöängen i Arvika socken.

Upprensning af Karlanda bäcken vid Bjerns by i Karlanda socken.

Afdikning af Bergeruds mosse i Holmedals socken.

Kalmar län.

Afdikning af Dykärret vid byarne Bläsinga, Qvarnstad och Ranstad i Högby och Källa socknar på Öland.

Rensningen af Alsterån och torrläggning af kärrmarker, tillhörande Barnebo och Lamnhults hemman i Långemåla socken.

Sänkningen af Grytsjön i Bäckebo socken.

Afdikning vid Getnabo, Holma m. fl. byar i Torsås och Söderåkra socknar.

Skaraborgs län.

Afdikning och odling af den del af de s. k. Mönarps mossar, som tillhör 1½ mantal Mönarps Storegården och Lillegården i Kinneveds socken.

Örebro län.

Sänkning af Mosjön i Kumla m. fl. socknar.

Västmanlands län.

Torrläggning af vattenskadad mark inom Bjurvalla m. fl. byar i Öster-Våla socken.

Kopparbergs län.

Afdikning vid Klämshyttans by samt reglering af Klämshyttebäcken i Hedemora socken.

Afdikning af Tvärhandsmyren vid Skuggbo, Piparbo m. fl. byar och lägenheter i Stora Skedvi socken.

Jemtlands län.

Afdikning vid Mo by i Alsens socken.

Afdikning vid Vestra Munkflohögens by i Häggenås socken.

Vesterbottens län.

Utdikning vid Rickleå, Legdeå och Sikeå byar i Bygdeå socken.

Utdikning vid Skifsjö by i Degerfors socken.

Afdikning vid Nyåkerstjärns och Sunnansjö byar i Degerfors socken.

Afdikning vid Olofsfors by i Säfvars socken.

Afdikning vid Bjenbergs by i Umeå socken.

Norrbottens län.

Sänkning af Tällträsket vid Tällträsk by i Piteå socken.

Afdikning af sjön Valkeajärvi i Korpilombolo by och Korpilombolo socken.

Afdikning vid Sunderby i Neder-Luleå socken.

Utdikning af Idträsket vid Öfvermorjerfs by i Neder-Kalix socken.

Utdikning af Stora och Lilla Granträskan vid Storträsk by i Neder-Kalix socken.

Afdikning af sjön Kalajärvi vid Espinera by i Neder-Kalix socken.

Hamnanläggningar.

Gotlands län.

Anläggning af båthamn vid Hus fiskeläge i Rone socken.

Anläggning af båthamn vid Herta fiskeläge i Burs socken.

Anläggning af båthamn vid Djupdya fiskeläge i Närs socken.

Södermanlands län.

Förstärkningsarbeten i Oxelösunds hamn.

Brobyggnader.

Kronobergs län.

Bro öfver Torne sund i sjön Åsnen.

Gefleborgs län.

Bro öfver Ljusne elf i Jerfsö socken.

Vesternorrlands län.

Bro öfver Ångermanelfven vid Sollefteå.

Vesterbottens län.

Bro öfver Öre elf i Bjurholms socken.

Bro öfver Ume elf vid Korpberget i Lycksele socken.

Kanalarbete.

Upprensning och fördjupning af kanalen mellan Lilla Värtan och Djurgårdsbrunnsviken.

Arbetena vid statens jernvägsbyggnader hafva under år 1885 fortgått sålunda: Statens jernvägsbyggnader.

Å *stambanedelen Bräcke—Sollefteå* bedrefvos arbetena å hela den återstående 6,2 mil (66,55 km.) långa sträckan emellan Ragunda och Sollefteå med den fortgång att terrassering af banvallen och utläggning af sliprar och räler verkställes å en sträcka af nära 4 mil (42,5 km.) eller fram till Långsele station, och ballastades den sålunda rälslagda bandelen till full höjd emellan Ragunda och Graninge stationer.

Emellan Långsele och Sollefteå blefvo de flesta skärningarne genomgräfdas och bankarna till större delen utfyllda, ehuru intetdera till full bredd.

Alla husbyggnaderna å de mellan Ragunda och Sollefteå anlagda fyra trafikstationerna färdigbyggdes.

Vid Sollefteå uppfördes ett stationshus af sten samt godsmagasinet.

Å statsbanan *Kilafors—Söderhamn—Stugsundet*, 3,3 mil (35,63 km.) lång, fullbordades alla vid årets ingång emellan Kilafors och Bergvik återstående arbeten, så att denna bandel, utgörande 1,7 mil (17,9 km.) i längd, kunde den 15 December för allmän trafik upplåtas.

Å den öfriga bandelen emellan Bergvik och Stugsundet blefvo de delar af den gamla Söderhamn—Bergviks jernväg, som helt och hållet måst omläggas, färdigterrasserade, hvarförutom de omfattande arbetena för banvallens bildande, dels på bank och dels på viadukter, inom Söderhamns stads område fullbordades.

Sliprar och räler utlades emellan Söderhamn och Stugsundet och ballastningen af denna bandel utfördes till nära full höjd.

Å statsbanan *Sundsvall—Torpshammar*, 5,4 mil (57,23 km.) lång:

Sedan denna jernbana den 1 Januari 1885 af staten öfvertagits, påbörjades så väl de arbeten, som erfordrades å banvallen för spårviddens förökande till den normala, som de omläggningar af den gamla jernvägen, som måst vidtagas för att förändra de der befintliga kurvorna med endast 800 fots (237,5 m.) radie, till dylika af 1,000 fots (300 m.), och fortgingo dessa arbeten så att banvallen å nästan hela jernvägssträckan erhöll den behöfliga bredden, samt de delar af banan, som för kurvornas förändring måste ombyggas och som utgjorde en sammanträknad längd af 22,400 fot (7,650 m.), blefvo fullbordade.

Derjemte blefvo de under banvallen anlagda trummorna förlängda och reparerade, samt en ny bro med jernöfverbyggnad uppförd öfver ån vid Hemgrafven.

Vid Sundsvalls station hafva äfven arbetena pågått så väl i och för bangårdens utvidgning som å de i sammanhang dermed stående arbetena med hamnbassinens förändring och kajbyggnader.

Alla för öfverbyggnadens omläggning erforderliga nya räler och en del tillbehör jemte sliprar blefvo anskaffade.

Statens jern-
vägstrafik.

Längden af statens trafikerade jernvägar, hvilken vid 1885 års början, med inräkning af den då till trafikering öfvertagna Sundsvall—Torpshammar banan, utgjorde 2,369 kilometer, har genom trafikens utsträckning öfver linien Kilafors—Bergvik ökats till 2,387 kilometer.

Trafikinkomsterna hafva för år 1885 utgjort omkring 20,000,000 kronor.

Till Statskontoret hafva inlevererats 7,000,000 kronor.

Sedan 1885 års Riksdag bifallit Kongl. Maj:ts framställning om inköp för statens räkning af Hudiksvall—Näsvikens jernväg, har kontrakt om köpet upprättats.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t beviljat koncessioner för jernvägar: Koncessioner i
enskilda jern
vägsanlägg-
ningar.
från Kristianstad—Hessleholms jernvägsstation i *Kristianstad* till *Åhus* i
Kristianstads län;

från *Karlshamn* förbi Sandbäck till *Sölvesborg* jemte bibana från *Sandbäck*
öfver Jemshögs kyrkby till granskapet af *Holje* by i Blekinge län;

från den tillämnade stationen *Kaffatorp* å jernvägen mellan Kristianstad
och Sibbhult genom Vånga socken till *Östad* i Näsums socken i Kristian-
stads län;

från *Hörby* station å Hör—Hörby jernväg till *Tollarps* station å Gärds
härads jernväg;

från *Stribergs* station å Vikern—Möckelns jernväg till sjön *Grängen* jemte
bibanor till Petersfors masugn och Rössbergs grufvor;

från Håstveda—Karpalunds och Gärds härads jernvägars spårsystem vid
Karpalunds station till *Kristianstad*;

från *Anderslöfs* station å Börtinge—Anderslöfs jernväg till *Östra Torp* i
Malmöhus län.

Följande enskilda jernvägsanläggningar hafva under 1885 blifvit för per- För trafik
öppnade en-
skilda jern
vägar.
son- och godstrafik upplåtna:

Skåne—Hallands jernväg (från Helsingborg till Halmstad med tvärbana
Höganäs—Kattarp—Åstorp);

Hvetlanda—Säfsjö jernväg;

Kinnared—Fegens »

Finspong—Norsholms »

Borås—Svenljunga (Kinds härads) jernväg;

bandelen Kristianstad—Immelns af Kristianstad—Sibbhults jernväg;

Stockholm—Rimbo jernväg.

För endast godstrafik har upplåtits:

Kumla—Yxhults jernväg.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t fastställt nya trafiktaxor enligt det me- Fastställda
jernvägstaxor.
triska systemet för femtioen enskilda jernvägar, nemligen:

Borås—Mölnebyns, Kinnared—Ätrans, Kristianstad—Immelns, Stockholm—
Rimbo, Karlskrona—Vexjö, Karlshamn—Vislanda, Vislanda—Bolmen, Vi-
kern—Möckeln, Varberg—Borås, Bånghammar—Kloten, Kristianstad—Hessle-
holms, Stripa—Guldsmedshyttan—Rossvälen och Guldsmedshyttan—Storå, Ut-
tersberg—Riddarhyttan, Oxelösund—Flen—Vestmanlands, Köping—Uttersberg,
Marma—Sandarne, Malmö—Ystad, Krylbo—Norbergs, Sala—Tillberga, Stock-
holm—Vesterås—Bergslagens, Hjo—Stenstorps, Mariestad—Moholms, Vad-
stena—Fogelsta, Landskrona—Engelholms, Lidköping—Skara—Stenstorps, Fi-
lipstads norra bergslags, Pålshoda—Finspongs, Finspong—Norsholms, Lund—

Trelleborgs, Frövi—Ludvika, Dannemora—Harg, Näs—Morshyttans, Helsingborg—Hessleholms, Östra Vermlands, Bergslagernas, Kalmar—Emmaboda, Nybro—Säfsjöströms, Gefle—Dala, Borås—Herrljunga, Kristianstad—Åhus, Ystad—Eslöfs, Landskrona—Eslöfs och Helsingborg—Landskrona—Eslöfs, Norbergs, Vexjö—Alfvestads, Lund—Kjeflinge, Södra Dalarnes, Köping—Hults, Nässjö—Oscarshamns, Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägar.

Tillstånd för
utländingar
att i riket
idka handel
m. m.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t beviljat 38 utländingar sökt tillstånd att i riket idka handel eller annat näringsyrke.

Aktiebolag.

Kongl. Maj:t har under år 1885, uppå Civildepartementets föredragning, meddelat stadfästelse å bolagsordningar för 164 nya aktiebolag med ett aktiekapital af minst 28,795,750 kronor och högst 57,192,350 kronor. Bland dessa äro 6 jernvägsaktiebolag, 92 industri- och fabriksaktiebolag, 24 rederiaktiebolag, 16 handels- och hushållsföreningsaktiebolag samt 26 aktiebolag bildade för hvarjehanda ändamål.

Myntning.

Vid Myntverket hafva under år 1885 blifvit utmyntade:

Guldmynt: 20-kronor	Kr. 125,000: —
Silfvermynt: 25-ören	» 292,095: 75.
Bronsmynt: 5-ören	» 14,111: 95.
2-ören	» 12,305: 64.
1-ören	» 24,643: 35.

Nedsättning
i de på viss
jord hvilande
grundskatter.

Kongl. Maj:t har den 5 Juni 1885 utfärdat kungörelse om nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter.

Inlösen af
skattefrälse-
räntor m. m.

Under den 11 sistlidne September har Kongl. Maj:t utfärdat förordning angående inlösen af skattefrälseräntor, kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt, samt arbets- eller hofveriskyldighet till skattesåld kronoegendom.

Ändring af be-
villnings-
stadgan.

Den 18 September 1885 har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående den vid 1885 års riksdag åtagna bevillning af fast egendom och af inkomst m. m.

Med anledning af Riksdagens i underdånig skrifvelse den 11 Maj 1884 gjorda framställning om vidtagande af åtgärder för vinnande af önskvärd begränsning af utgifterna från anslagen till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. har Kongl. Maj:t den 25 sistlidne September meddelat föreskrifter om anskaffande af papper och ved för embetsverkens behof; hvarjemte Kongl. Maj:t, som den 4 nästlidne December låtit utfärda kungörelse derom, att ditills meddelade bestämmelser om anskaffande af tidningar för embetsverkens räkning upphört att gälla, på de särskilda departementens föredragning för hvarje verk meddelat föreskrifter om prenumeration af tidningar.

Anskaffande af papper, ved och tidningar för embetsverkens behof.

Jernvägspostbefordring har kommit till stånd dels å den senast för allmän trafik upplåtna delen af statens banor Kilafors—Bergvik och dels å följande, enskilda bolag tillhörande, jernvägslinier, nemligen: Säfsjö—Hvetlanda, Engelholm—Halmstad af Skåne—Hallands jernväg, Finspong—Norsholm, Borås—Svenljunga, Kristanstad—Immeln samt Stockholm—Rimbo.

Jernvägspostbefordran.

Efter indragning af en del äldre och inrättande af nya poststationer uppgick vid 1885 års slut antalet sådana postanstalter till 1,640 eller 48 mer än vid slutet af näst förutgångna året.

Poststationerna.

På grund af träffadt aftal med Danmark hafva afgifterna för frankerade bref äfvensom för brefkort, som utvexlas mellan Sverige och nämnda land, blifvit nedsatta till samma belopp, som gäller för inrikes försändelser af dessa slag.

Befodringsafgifter för bref och brefkort, utvexlade mellan Sverige och Danmark.

Penningeförsändning medelst postanvisning genom förmedling af Storbritanniska postverket har kommit till stånd mellan Sverige och åtskilliga utomeuropeiska länder. Utvexlingen af nämnda slags försändelser mellan Sverige och Amerikas förenta stater, som förut egt rum genom förmedling af Tyska postverket, försiggår, på grund af träffad öfverenskommelse, sedan sistlidet är omedelbart mellan förstnämnda länder.

Utvexling af postanvisningar med utomeuropeiska länder.

Vid den i Lissabon under sistlidet år hållna internationella postkongress, hvari ombud för Sverige deltagit, har försiggått en revision ej mindre af konventionen i Paris den 1 Juni 1878 angående bildandet af en verldspostförening och de i sammanhang härmed den 1 och 4 Juni 1878 träffade aftal om utvexling af bref med angifvet värde och af postanvisningar, än äfven af konventionen i Paris den 3 November 1880 angående utvexling af paketer utan angifvet värde.

Postkongress Lissabon.

Postförbindelserna mellan de tre skandinaviska länderna. Rörande villkoren för postutvexlingen mellan Sverige och Norge samt mellan Sverige och Danmark hafva träffats öfverenskommelser om en del nya bestämmelser, hufvudsakligast påkallade af de vid internationella postkongressen i Lissabon träffade aftal.

Snabbare postutvexling med kontinenten. Med anlitande af dels de kurirtåg, som under fyra månader af sistlidne sommar voro i gång på jernvägslinierna Stockholm—Malmö resp. Göteborg —Malmö och dels sjöpostföring mellan Malmö och Stralsund, har under den egentliga seglationstiden beredts en snabbare postutvexling med kontinenten.

Vinterpostföringen mellan fastlandet och Gotland. Vinterpostföringen med ångbåt mellan fastlandet och Gotland, som förut besörjts omedelbart af postverket, underhålles sedan sistlidne höst af enskilda bolag med understöd af postverkets och andra allmänna medel.

Inleverering af öfverskottsmedel till Statskontoret. Till Statskontoret hafva under sistlidet år öfverskottsmedel till ett belopp af 230,000 kronor blifvit levererade för att tillföras fonden för postverkets reserverade medel, hvilken fond, räntor inberäknade, vid årets slut uppgick till 2,451,549 kronor 32 öre.

Antalet postförsändelser. Under år 1884, det senaste, för hvilket fullständiga statistiska uppgifter föreligga, hafva blifvit behandlade 86,786,098 postförsändelser af alla slag, hvilket antal vid jämförelse med näst föregående år utvisar en tillökning af 8 procent.

Tidningstrafiken. Särskildt hafva på grund af förskrifning genom postverket blifvit fortskaffade 277,665 årgångar tidningar och tidskrifter eller 3 procent mer än året förut.

Postsparbanken. Postsparbankens verksamhet har under år 1885 fortgått i jemn utveckling. Vid nämnda års början uppgick antalet postsparbankskontor till 1,575. Under året öppnades 122 nya postsparbankskontor, hvaremot 7 dylika kontor indrogos, så att vid nästlidet års utgång allmänheten egde tillfälle att vid 1,690 postanstalter insätta och uttaga sparmedel m. m.

Vid 1,482 stycken af ifrågavarande postanstalter funnos äfven att tillgå sparmärken och sparkort.

På grund af särskilda aftal hade dessutom vid 1885 års utgång omkring 3,800 enskilda personer åtagit sig att för Postsparbankens räkning försälja sparmärken och tillhandahålla sparkort, hvadan antalet sparmärkesförsäljningsställen i riket vid slutet af samma år utgjorde omkring 5,282 stycken.

Antalet personer, hvilka vid årets utgång hade å motbok medel inestående i Postsparbanken, uppgick till omkring 112,000.

Under årets lopp hade blifvit å motbok insatta omkring 1,280,000 kronor, hvaremot uttagningarne belöpte sig till omkring 680,000 kronor. Öfverskjutande insättningar utgjorde således omkring 600,000 kronor.

Delegarnes behållning i Postsparbanken utgjorde vid 1885 års början, räntor inberäknade, 827,641 kronor 10 öre, samt vid samma års slut omkring 1,427,000 kronor, delegarne tillkommande räntor deri ej inberäknade.

Vid 1885 års utgång egde Postsparbanken Allmänna Hypoteksbankens obligationer till nominelt belopp af 1,488,000 kronor, hvilka samtliga obligationer funnos förvarade hos Riksbanken.

Under år 1885 hafva i svenska telegrafnätet tillkommit 115,8 kilometer Statstelegrafnätet. stolplinier och 579,0 kilometer ledningstrådar, hvaremot afgått 430,7 kilometer ledningar, så att detsamma vid årets utgång upptog i linier och kablar 8,401,9 kilometer samt i ledningar 21,019,6 kilometer.

Sedan genom de enskilda telefonbolagen i hufvudstaden telefonförbindelse mellan Stockholm och Vaxholm kommit till stånd, har i sammanhang dermed telegrafstationen i sistnämnda stad indragits, hvaremot, för uppehållande af telegrafisk förbindelse mellan Vaxholms fästning och telegrafnätet inom riket, å fästningen inrättats en station för befordring af telegrammer till och från dervarande myndigheter eller personer. Jemväl har telegrafstationen i Båstad indragits, enär ortens behof af telegrafisk förbindelse anses tillgodosedt genom telegrafinrättningen vid den der nu mera befintliga jernvägsstation. Likaledes har, sedan telefonlinie blifvit anlagd från Göteborg till Särö, telegrafstationen å sistnämnda ort indragits. Stationer.

I förbindelse med statstelegrafnätet hafva blifvit satta 36 jernvägstelegrafstationer dels för inländsk telegrafkorrespondens samt för korrespondens med Norge och Danmark, dels ock för allmän internationel korrespondens.

Statstelegrafstationerna i riket utgjorde vid 1885 års utgång 179, och voro med desamma förbundna 710 jernvägstelegrafstationer, så att hela antalet af rikets med hvarandra i förbindelse stående telegrafanstalter vid slutet af samma år uppgick till 889.

Under år 1884, det senaste för hvilket fullständig statistik är upprättad, hafva befordrats 1,178,959 taxerade telegrammer, deraf inländska 619,634 och utländska 559,325. Telegramvexling.

Sedan genom nådigt bref den 10 April 1885 Telegrafstyrelsen bemyndigats att gå i författning om upprättande, der så lämpligen kunde ske, af telefonförbindelse jemväl mellan orter, som förut äro med hvarandra i telegrafiskt samband, hafva genom Telegrafstyrelsens försorg åvägabragts telefonförbindelser Telefonväsendet.

dels mellan Stockholm, Strengnäs och Eskilstuna, dels mellan Hernösand, Kramfors och Nyland.

I öfrigt hafva af telegrafverket under året anlagts 240 telefonstationer, fördelade å 24 särskilda telegraforter.

Uti förenämnda telefonförbindelser ingå dels tre fullständiga telefonnät, nemligen i Helsingborg, Svedala och Umeå, af hvilka de tvenne förstnämnda hafva satts i förbindelse med telegrafverkets skånska telefonnäts förutvarande centralstationer i Malmö, Lund, Landskrona, Trelleborg och Eslöf, dels sex stationer, hvilka för allmänheten hållas öppna för befordring af telegrammer och meddelanden.

Af dessa sistnämnda har en, på grund af Kongl. brefvet den 13 sistlidne Mars blifvit inrättad i Elfsbyn i Norrbottens län och satt i förbindelse med telegrafstationen i Piteå. De öfriga fem allmänna telefonstationerna äro inrättade i Bohus län, nemligen vid Grafvarne, Smögen, Bovallstrand, Hafstensund och Rössö, och satta i förbindelse med resp. telegrafstationer i bohuslänska skärgården, samt tillhöra de anläggningar, som bland öfriga skolat, sedan Riksdagen på vissa villkor för ändamålet anvisat 24,000 kronor, jemlikt Kongl. brefvet den 20 nästlidne November utföras till befrämjande af sillfisket i nämnda skärgård.

Internatio-
nella telegraf-
reglementet.

Under sommaren år 1885 har i Berlin egt rum en internationel telegrafkonferens, den sjette i ordningen, hvori Sverige, såsom tillhörande den allmänna telegrafunionen, äfven deltagit; och hafva dervid dels åtskilliga förändringar af bestämmelserna i reglementet för den internationella tjenstgöringen vidtagits och nya tillägg till detsamma blifvit gjorda, dels ock tarifferna för den internationella telegramvexlingen undergått en revision, hvarigenom taxornas mångfald något inskränkts och en icke obetydlig nedsättning i portot vunnits för korrespondensen med flere främmande länder. De af konferensen fattade beslut hafva för Sveriges del af Kongl. Maj:t gillats och komma att träda i kraft den 1 Juli 1886.

Förändrad
lydelse af § 21
i tullstadgan.

Den 10 April 1885 har Kongl. Maj:t, i syfte att i fråga om tid för varors angifning till förtullning bereda Gefle likställighet med Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping, låtit utfärda nådig kungörelse angående förändrad lydelse af § 21 i tullstadgan af den 2 November 1877.

Ny tulltaxa.

Sedan Kongl. Maj:t den 26 Juni 1885 utfärdat kungörelse om ändring af tullen å vin, att tillämpas från och med den 11 påföljande Juli, har ny tulltaxa den 9 Oktober sistlidna år blifvit utfärdad att lända till efterrättelse från och med den 1 Januari 1886.

Jemlikt Kongl. Maj:ts den 11 sistlidne September meddelade beslut hafva tullkamrarna i Dufed och Melen med nästlidna års utgång indragits, och samtliga öfrige tullförvaltningar i Jemtland från och med innevarande års början ståtts under tullförvaltningen i Östersund, vid hvilken anstälts en tullförvaltare i stället för en inspektor; hvarjemte från samma tid tullstationer, vid hvilka tullbehandling af från Norge ankommande gods må ega rum, inrättats dels vid Melen och dels vid Skalstugan inom förenämnda län.

Staden Umeå har under sistlidna år fullgjort stadgade villkor för åtnjutande af transitupplagsrätt och derefter af sådan rätt kommit i åtnjutande.

Den 11 December sistlidna år har Kongl. Maj:t förordnat, att samtliga för särskilda verk och inrättningar beviljade undantag från tullafgifters erläggande skola upphöra med utgången af år 1886; dervid dock Kongl. Maj:t förklarar, att, der anskaffning i större skala skall ega rum för landt- eller sjöförsvarets räkning af sådana varor, som ej utgöra föremål för inhemsk tillverkning eller i följd af brådskande behof af deras anskaffning ej hinna inom landet tillverkas, Kongl. Maj:t vill på särskild anmälan besluta om den tullfrihet, som i dylika fall kan vara påkallad.

Beträffande sådana mindre kronoegendomar, som enligt Riksdagens beslut skulle få försäljas i den ordning, som Kongl. förordningen den 29 Maj 1874 bestämmer, har Kongl. Maj:t under år 1885 godkänt gjorda anbud å 30 särskilda lägenheter, för hvilka, med ett taxeringsvärde af 94,000 kronor, i köpeskilling erhållits 144,500 kronor 7 öre.

Utaf vid fortsatt afvittring inom Norr- och Vesterbottens län uppkomna öfverloppsmarker hafva till kronoparker afsatts 441,024,71 hektar (893,383 tunnland 24 kappland), hvarjemte beslut fattats om inköp för statens räkning af enskild mark till en sammanlagd ytvidd af 1,970,55 hektar (3,995 tunnland 24,65 kappland).

Med anledning af särskilda underdåniga framställningar har Kongl. Maj:t förordnat,

att i Gefleborgs och Vesternorrlands län under åren 1885, 1886 och 1887 fångande eller dödande af årskalfvar efter elg skall vara förbjudet, och jagt efter elg i öfrigt vara tillåten endast under tiden från och med den 16 till och med den 30 September,

att i Vermlands, Örebro, Vestmanlands och Kopparbergs län jagt efter elg skall under åren 1886, 1887, 1888, 1889 och 1890 vara tillåten endast under tiden från och med den 16 till och med den 30 September,

att i Östergötlands län all jagt efter rådjur skall vara förbjuden till den 1 September 1888,

att i Blekinge län all jagt efter rådjur skall vara förbjuden till den 1 September 1890,

att i Jönköpings län jagt efter fasan skall tills vidare vara tillåten endast under November och December månader,

att i Göteborgs och Bohus län all jagt efter ejder skall vara förbjuden under åren 1886, 1887, 1888, 1889 och 1890.

Ändring i jagtstadgan.

Genom kungörelse den 5 Juni 1885 angående förändrad lydelse af § 16 i jagtstadgan den 21 Oktober 1864 har det för södra och mellersta delarne af riket gällande förbud mot begagnande af giller och snaror för fångande af vildt utsträckts jemväl till Gefleborgs län.

Inskränkning af betesrätt å ohägnad mark i vissa delar af Kopparbergs län.

Den 20 November 1885 utfärdades kungörelse angående inskränkning i betesrätt å ohägnad mark inom vissa delar af Kopparbergs län.

Skogshushållningsplaner.

För 207 allmänna skogar hafva hushållningsplaner under året blifvit fastställda.

Åtgärder till minskande af skogseldar i Norrland.

Sedan jemväl för år 1885 medel blifvit anvisade för vidtagande af åtgärder till minskande af skada genom skogseld å kronoskogarna hafva inom Norr- och Vesterbottens län uppsyningsmän varit anstälde, med uppgift att efter uppbad af manskap släcka skogseld.

Skogsingeniörer.

Till allmänhetens tjänst hafva jemväl under år 1885 sex skogsingeniörer varit anstälde.

Bränvinslagstiftningen.

Kongl. Maj:t har den 29 Maj 1885 utfärdat ny förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Kungörelse om ändring i den af Kongl. Maj:t den 3 November 1882 fastställda ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket har utfärdats den 11 September 1885, hvarigenom nämnda stadgas Art. III om bränvinstillverkning i sammanhang med pressjästberedning erhållit förändrad lydelse.

Den 23 Januari 1885 utfärdades nådig kungörelse om ändring af §§ 7 och 12 i nådiga stadgan för allmänna bränvinsnederlag den 16 November 1883.

Mått och vikt.

Ny förordning om mått och vikt har utfärdats den 9 sistlidne Oktober.

Samma dag utfärdades kungörelse angående tillägg till nådiga kungörelsen angående afgifter för justering af mått och vikt den 27 Februari 1880.

Allmänna hypoteksbankens obligationsskuld belöpte sig vid 1884 års slut till 309,958,400 kronor, hvaraf mot inhemska obligationer 127,092,000, mot tyska 147,672,800 kronor och mot franska 35,193,600 kronor; och utgjorde räntan, hvarmed obligationerna voro förskrifna, 5 procent å 17,228,700 kronor, $4\frac{1}{2}$ procent å 163,029,233 kronor 33 öre samt 4 procent å 129,700,466 kronor 67 öre. Under år 1885 hafva inhemska obligationer försålts till nominelt belopp af 1,997,700 kronor med $4\frac{1}{2}$ procent samt 2,200,000 kronor med 4 procents räntefot; af de förstnämnda obligationerna inköpte Postsparbanken 253,400 kronor och af de senare 226,500 kronor. Kursen, som vid årets början var för $4\frac{1}{2}$ procents-obligationerna $101\frac{1}{2}$ procent, utgjorde, då försäljningen af dessa obligationer under Augusti månad tills vidare inställdes, $102\frac{1}{2}$ procent; å 4 procents-obligationerna steg kursen från $95\frac{1}{2}$ procent vid ingången af året till 99 procent vid dess slut. Af 1878 års tyska 4-procents-obligationer har ytterligare försäljning egt rum för nominelt 17,499,600 riksmark, under det att hela återstoden af 1861 års tyska $4\frac{1}{2}$ -procents-lån, 10,457,100 riksmark, blifvit efter uppsägning inlöst; och hafva vidare under året följande amorteringar å bankens lån egt rum, nemligen, å tyska $4\frac{1}{2}$ procents-lånen af 1874 och 1879 tillsammans 249,600 riksmark, å 1878 års tyska 4-procents-lån 210,300 riksmark samt å franska lånet af 1879 252,500 francs; hvarjemte å inhemska $4\frac{1}{2}$ -procents-lånen af 1880 och 1883 samt 4-procents-lånen af 1872 och 1874 amorterats, å de förra 169,700 kronor och å de senare 257,100 kronor.

Enligt den öfversigt af hypoteksföreningarnes ställning vid 1884 års slut, hvilken i Finansdepartementet upprättats efter uppgifter från allmänna hypoteksbanken och de särskilda hypoteksföreningarne, utgjorde summan af den amorteringslåns-skuld, hvari hypoteksföreningarne då häftade, efter afdrag af de å lånen verkställda amorteringar, i rundt tal 302,640,600 kronor, eller 4,283,700 kronor mera än vid utgången af år 1883.

Hypoteksföreningarnes ställning.

Af berörde summa tillhörde 35,660,750 kronor lån, upptagna direkt af hypoteksföreningarne sjelfva, samt 266,979,850 kronor lån, som erhållits genom allmänna hypoteksbanken.

Allmänna hypotekskassan för Sveriges städer har under loppet af år 1885 sålt obligationer af 1880 års $4\frac{1}{2}$ procents amorteringslån för 3,476,000 kronor och af 1882 års $4\frac{1}{2}$ procents amorteringslån för 1,013,000 kronor eller tillhopa 4,489,000 kronor. Hela beloppet af hypotekskassans räntebärande obligationsskuld utgjorde vid utgången af år 1885 22,788,044 kronor 45 öre; löpande denna skuld med $4\frac{1}{2}$ procents ränta.

Allmänna hypotekskassan för Sveriges städer.

Allmänna hypotekskassans fordran hos delegande stadshypoteksföreningar uppgick vid 1885 års utgång till 14,536,733 kronor 76 öre och hos stadskommuner till 321,000 kronor, eller, efter afdrag af verkställd amortering, till sammanlagdt 13,247,093 kronor 86 öre.

Priset å hypotekskassans inom landet till salu hållna $4\frac{1}{2}$ -procents-obligationer af 1882 års lån, lydande å kronor i guld, som vid 1885 års början var fastställdt till $99\frac{1}{4}$ procent, höjdes med ingången af Februari månad till $99\frac{1}{2}$ procent och den 5 Augusti till 100 procent, hvilket pris var gällande vid årets utgång.

Under år 1885 har Kongl. Maj:t meddelat stadfästelse å reglemente för Karlshamns m. fl. städers hypoteksförening äfvensom å förnyadt reglemente för Venersborgs stadshypoteksförening.

Riksbankens
metalliska
kassa.

Riksbankens metalliska kassa utgjorde, beräknad i enlighet med bankoreglementets bestämmelser, vid slutet af November 1885 i rundt tal 15,807,000 kronor emot 15,800,200 kronor vid samma tid år 1884.

Tillgången bestod i myntadt och omyntadt guld för 12,613,600 kronor och i silfver för 3,445,800 kronor; dervid för det enligt lagen om rikets mynt af den 30 Maj 1873 preglade silfvermynt, utgörande 2,523,800 kronor, afdragits tio procent af pregelvärdet, i enlighet med bankoreglementets föreskrift.

Riksbankens tillgångar hos bankinrättningar och handelshus på utrikes orter, på hvilka tillgångar sedelutgifts rätt får grundas, utgjorde vid ofvan nämnda tid, efter afdrag af Riksbankens skulder på dylika räkningar, 4,267,500 kronor emot 7,198,900 kronor vid samma tid år 1884.

Tillgången i vexlar, betalbara på utrikes ort, var den 30 November 1885 17,030,100 kronor emot 13,049,600 kronor samma dag år 1884.

Enskilda bankernas
kassa i myntadt och
omyntadt
guld.

De enskilda sedelutgifvande bankerna egde den 30 November 1885 uti myntadt och omyntadt guld ett belopp af 7,970,200 kronor emot 8,451,400 kronor vid samma tid år 1884.

Det belopp i guld, som vid nämnda tid fanns hos de icke sedelutgifvande banker, rörande hvilka öfversigter offentliggöras, utgjorde 227,000 kronor.

Utelöpande
banksedlar.

Beloppet af utelöpande banksedlar var vid slutet af November 1885, i runda tal, för Riksbanken 38,393,900 kronor och för de enskilda bankerna 50,071,700 kronor eller sammanlagdt 88,465,600 kronor. Vid samma tid år 1884 var utelöpande sedelbeloppet 90,120,800 kronor; och har alltså en minskning med 1,655,200 kronor egt rum, i det att de enskilda bankernas sedelutgiftning minskats med 1,453,200 kronor och Riksbankens med 202,000 kronor.

Uti Riksbanken och de enskilda bankinrättningar, rörande hvilka öfversigter offentliggöras, voro den 30 November 1885 inestående: Bankernas
upp- och ut-
låning.

på upp- och afskrifning 49,336,200 kronor emot 52,588,000 kronor samma dag 1884, och

på depositionsräkning 277,497,500 kronor emot 268,483,400 kronor år 1884.

Beloppet diskonterade inrikes växlar, som den 30 November 1884 utgjorde 183,450,500 kronor, var vid samma tid år 1885 177,658,800 kronor och hade alltså minskats med 5,791,700 kronor.

Utlåningen, som vid slutet af November 1884 uppgick till 143,524,000 kronor, var vid samma tid år 1885 147,962,900 kronor samt hade alltså ökats med 4,438,900 kronor.

Det å kassakreditiv utestående beloppet hade från slutet af November 1884 till samma tid 1885 ökats från 81,988,900 kronor till 88,939,300 kronor eller med 6,950,400 kronor.

Totalsumman af bankernas till allmänna rörelsen lemnade försträckningar utgjorde alltså vid slutet af November 1885 414,561,000 kronor emot 408,963,400 kronor vid samma tid 1884 och hade sålunda ökats med 5,597,600 kronor.

Beloppet af utelöpande sedlar har samtidigt minskats med 1,655,200 kronor och inlåningen på upp- och afskrifning samt deposition ökats med 5,762,300 kronor.

För Norrköpings, Kristinehamns, Oskarshamns och Borås enskilda banker hafva nya oktroyer beviljats att gälla intill utgången af år 1888. Bolags-
ordningar fast-
ställda.

Följande nya aktiebolag med ändamål att drifva penningarörelse hafva under år 1885 erhållit fastställelse å bolagsordningar, nemligen: Piteå folkbank och Jemtlands Goodtemplarbank; hvarjemte bolagsordningar faststälts för Skånska inteckningsgarantiaktiebolaget i Malmö och Helsingborgs inteckningsgarantiaktiebolag, afsedda att uteslutande idka fastighetsbelåning och inteckningsgaranti.

Betänkande och förslag angående byggnadsplatser för nytt riksdagshus och ny riksbank hafva afgifvits af den af Kongl. Maj:t den 29 Juni 1883 för ändamålet tillsatta komité. Komité för
afgifvande af
utredning och
förslag i fråga
om anskaf-
fande af lämp-
liga lokaler
för Riksdagen,
Riksbanken,
m. m.

Under den 29 Maj 1885 har stadfästelse meddelats å stadgar för svenska lärarinnornas pensionsförening. Svenska lära-
rinnornas
pensions-
förening.

Kongl. Maj:t har den 30 Januari 1885 förordnat, att pension, utgående från Upsala fabriks- och handtverksförening ej må för pensionärs gäld tagas i mät, Frihet från
utnämning för
pensioner.

samt den 29 Maj samma år jemväl förordnat om frihet från utmätning för lif-ränta (pension) från svenska lärarinnornas pensionsförening.

Religions-
vården.

Kongl. Maj:t har den 17 Juli 1885 förordnat, att Vårdsbergs pastorat skall från och med den 1 Maj 1887 upphöra att vara prebende åt biskopen i Linköpings stift och förses med egen kyrkoherde i den för regala gäll stadgade ordning.

Pastorats
klassificering.

Den 2 Oktober 1885 har Kongl. Maj:t förklarat, att den i nådiga cirkuläret den 22 Mars 1798 meddelade föreskrift om skyldighet för Domkapitlen att till Kongl. Maj:t insända behörigen klassificerade förteckningar å pastora-ten inom stiftet skall upphöra att vara gällande.

Röstgrund vid
prestval.

Kongl. Maj:t har under år 1885 fastställt förslag till röstgrund vid prestval inom Filipstads, Hudiksvalls, Umeå stadsförsamlings och Ulricehamns pastorat

Extra ansök-
ningsrätt till
regala
pastorat.

Kongl. Maj:t har *dels*, med anledning af en utaf allmänna kyrkomötet gjord framställning om extra ansökningsrätt till regala pastorat för vissa fångpredikanter, den 6 Februari 1885 låtit utfärda kungörelse, hvaruti predikanterne vid straffängelserna å Långholmen, i Karlskrona, Malmö och Landskrona samt å Nya Varfvet vid Göteborg förklarats berättigade att, så vida de äro till erhållande af kyrkoherdebeställning behörige, utom förslag hos Kongl. Maj:t anmäla sig såsom sökande till regala pastorat, *dels ock* den 4 December 1885 tillagt de svenska kyrkans prester, hvilka af erkebiskopen äro eller blifva förordnade att med åtnjutande af aflöning utaf statsmedel tjenstgöra såsom sjömansprester i främmande land, rättighet att, under den tid de sådant förordnande innehafva, utom förslag hos Kongl. Maj:t anmäla sig såsom sökande till regala pastorat i riket.

Anteckningar
i kyrkoböcker
om oäkta barn.

Den 5 Juni 1885 har Kongl. Maj:t anbefalt Domkapitlen, Stockholms stads Konsistorium och Hofkonsistorium att hos vederbörande presterskap inskräpa angelägenheten deraf att den anteckning i kyrkobok, som enligt förordningen den 14 April 1866 utgör vilkor för oäkta barns arfsrätt efter moder, verkställas på sådant sätt, att den innefattar tydligt bevis, att det är barnets moder, som låtit anteckna barnet såsom sitt.

Nya kyrkor
m. m.

Kongl. Maj:t har under år 1885 fastställt ritningar till elfva nya kyrkor, till ändring och reparation af sju, till tornbyggnad å tre, samt till altare, orgelfasad, predikstol, läktare m. m. i tjugu kyrkor.

Den 12 Juni 1885 har Kongl. Maj:t låtit utfärda kungörelse, innefattande bestämmelser angående handlingar, som böra åtfölja ansökningar om fastställelse af ritningar till kyrkobyggnader, äfvensom anbefalt Öfverintendentsembetet att låta sammanfatta och genom Domkapitlen meddela församlingarne i riket allmänna anvisningar i fråga om lämplig totaldisposition för kyrkor, afpassad efter vissa uppgifna antal kyrkobesökande, jemte öfriga anvisningar, som kunna vara till gagn vid uppgörande af förslag till nybyggnad eller förändring af kyrkor.

Öppna bref om tillstånd att genom kollekt och stambok öfver hela riket insamla bidrag till kyrkobyggnad hafva under sistlidna år utfärdats för Edefors', St. Sigfrids, Lundby och Möja församlingar, hvarjemte Kongl. Maj:t medgifvit, att en kollekt finge under nämnda år i alla rikets kyrkor upphemtas till understöd för uppförande af en sjömanskyrka i Liverpool.

På gjorda underdåniga ansökningar har Kongl. Maj:t under år 1885 medgifvit bildande af åtskilliga metodist-episkopalförsamlingar med rätt till offentlig religionsöfning under de vilkor och bestämmelser, som i Kongl. förordningen den 31 Oktober 1873 stadgas, nemligen en i Filipstad, en i Vester Löfsta socken och en i Nässjö; och har Kongl. Maj:t derjemte medgifvit rättighet till offentlig religionsöfning för en församling i Stockholm under namn af Nya kyrkan.

Främmande
trossamfund.

Nya stater för universiteten i Upsala och Lund har Kongl. Maj:t den 13 November 1885 fastställt att från 1886 års början lända till efterrättelse.

Universiteten.

Infordrade yttranden öfver det utlåtande och de förslag, som afgifvits af Kongl. Maj:t förordnad komité för undersökning af organisationen af läroverken för meddelande af elementarundervisning, hafva under sistlidna års sommar och höst inkommit till Ecklesiastikdepartementet. I början af hösten inkom äfven den vidlyftiga bilaga till komiténs betänkande, som redogör för helsoförhållandena vid bemälte läroverk. Öfver denna bilaga hafva yttranden infordrats från universitetens medicinska fakulteter, Karolinska institutet och Medicinalstyrelsen. I afvakten på dessa yttranden pågå inom Ecklesiastikdepartementet förberedande arbeten för ärendets slutliga handläggning.

Allmänna läro-
verken och
pedagogierna.

Vid statens allmänna läroverk utgjorde antalet lärjungar vid början af 1885 års hösttermin 14,278.

Lärjungeantalet vid de pedagogier, som meddela undervisning utöfver folkskolans ståndpunkt, utgjorde sistlidne hösttermin 339.

Under år 1885 hafva 831 lärjungar, af hvilka 10 flickor, aflagt godkänd mogenhetsexamen vid allmänna läroverk och privata läroanstalter med dimissionsrätt.

Statistisk redogörelse för statens elementarläroverk för gossar läsåret 1877—1878 har blifvit upprättad och till trycket befordrad.

Under sommaren 1885 anordnades i hufvudstaden, enligt Kongl. Maj:ts beslut, en undervisningskurs i välskrifning och metodik för ordinarie lärare vid de allmänna läroverken. Denna kurs fortgick under tre veckor och der- vid behandlades, utom välskrifning enligt två olika system, modersmålets, tyska språkets och räknekonstens metodik för de lägre klasserna. Deltagarnes antal utgjorde 40, af hvilka 27 tillhörde högre och 13 lägre allmänna läroverk.

Den 5 Juni 1885 har Kongl. Maj:t låtit utfärda cirkulär angående fördelning af det utaf Riksdagen beviljade anslag för beredande åt lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminarier samt en- och tvåklassiga pedagogier af löneförbättring under år 1886.

Kongl. Maj:t har den 24 Oktober 1885 förordnat, dels att vid allmänna läroverken i Hudiksvall, Enköping, Norrtelge, Mariestad och Arboga lediga läraretjänster icke må besättas med ordinarie innehafvare, utan skola tills vidare uppehållas på förordnande, dels ock att detsamma skall gälla en kollegebefattning vid hvartera af läroverken i Borås, Lidköping, Eskilstuna, Göteborg, Kristinehamn och Piteå.

Profärskurser för praktisk utbildning af blifvande lärare hafva under år 1885 varit anordnade vid högre latinläroverken å Norrmalm och å Södermalm i Stockholm, högre realläroverket i nämnda stad samt högre allmänna läroverken i Upsala och Lund. För att börja genomgå dylik kurs under året hafva 55 lärarekandidater blifvit af chefen för Ecklesiastikdepartementet till nämnda läroverk hänvisade.

Den 13 Februari 1885 har Kongl. Maj:t låtit utfärda kungörelse angående ändring af § 74 i stadgan för rikets allmänna läroverk den 1 November 1878.

Af det anslag å 6,000 kronor, som på Kongl. Maj:ts framställning blifvit för år 1885 af Riksdagen beviljad till resestipendier för lärare i främmande lefvande språk vid de allmänna läroverken, har Kongl. Maj:t tilldelat sju sådane lärare understöd för resor i utlandet.

Dimissionsrätt
för enskildt
läroverk.

Den 30 Januari 1885 har Kongl. Maj:t medgifvit, att Lektorn J. W. Perssonne må i egenskap af föreståndare för Wallinska flickskolan i Stockholm under en tid af fem år, räknadt från och med år 1885, vid nämnda läroanstalt anställa afgangsexamen till universitet med de lärjungar, som under minst två år begagnat undervisningen i läroverkets högsta klasser.

Komité.

Kongl. Maj:t har den 6 November 1885 nppdragit åt en komité att undersöka, huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom för

närvarande bedrifves och hvilka resultat af densamma hittills vunnits, samt afgifva det utlåtande, hvar till en sådan undersökning må föranleda.

Enligt meddeladt uppdrag har byråchefen för den inom *Ecklesiastikdepartementet* inrättade afdelning för ärenden rörande den högre undervisningen under år 1885 inspekterat högre allmänna läroverken i Karlskrona, Vexjö, Malmö, Hernösand och Stockholm, lägre allmänna läroverken i Norrtelge, Arboga och Trelleborg samt Ladugårdslands läroverk i Stockholm äfvensom högre elementarskolorna för flickor i Karlskrona, Malmö, Lund, Arboga och Hernösand. Inspektion.

Vid tekniska högskolan utgjorde vid början af läsåret 1884—1885 lär- Tekniska undervisningsanstalter.
jungeantalet 194, deraf ordinarie elever i 1:sta årskursen 51, i 2:dra 40, i 3:dje 27, i 4:de 8, specialevlever 8 samt extra elever 60.

Under läsåret 1884—1885 utgjorde elevernas antal vid tekniska skolan i Stockholm: inom tekniska afton- och söndagsskolan 919, inom tekniska skolan för qvinliga lärjungar 197, inom den högre konstindustriella skolan 28 och inom byggnadsyrkesskolan 41. Vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro och Borås uppgick elevernas sammanlagda antal samma år till 233. Vid de i samband med dessa tekniska elementarskolor stående tekniska söndags- och aftonskolorna äfvensom vid tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna begagnades undervisningen af tillsammans 1,097 lärjungar.

Kongl. Maj:t har den 6 Mars 1885 af de för ändamålet anslagna medel tilldelat understöd åt lägre tekniska yrkesskolor i följande städer, nemligen: Södertelge, Upsala, Nyköping, Jönköping, Vexjö, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Lund, Landskrona, Venersborg, Karlstad, Örebro, Lindesberg, Köping, Hudiksvall, Söderhamn, Hernösand, Sundsvall och Umeå.

Genom nådig kungörelse den 5 Juni 1885 har Kongl. Maj:t meddelat de villkor, hvarunder tekniska yrkesskolor må för år 1886 erhålla understöd af de för sådant ändamål anvisade statsmedel.

Kongl. Maj:t har den 13 Februari 1885 låtit utfärda kungörelse angående ändring af åtskilliga §§ i Kongl. stadgan för Gymnastiska centralinstitutet af den 8 Januari 1864. Gymnastiska centralinstitutet.

Direktionen öfver nämnda institut har afgifvit berättelse om så väl institutets verksamhet som undervisningen i gymnastik och vapenöfning vid allmänna läroverken, tekniska elementarskolor, högre lärarinneseminarier och folkskolelärareseminarierna under läroåret 1883—1884.

Kongl. Maj:t har genom nådigt cirkulär den 5 Juni 1885, i enlighet med Riksdagens på nådig framställning fattade beslut, förordnat om löneförbättring för år 1886 åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna. Folkskolelärareseminarierna.

Elevernas antal utgjorde höstterminen 1885 vid rikets sju folkskolelärareseminarier 821 och vid rikets fem folkskolelärarinneseminarier 530 eller tillsammans 1,351.

Afgångsexamen undergingo sistlidna års vårtermin 217 manliga och 134 qvinliga eller tillsammans 351 elever.

Småskolelärarinne-examen aflades samma termin vid folkskolelärarinneseminiarierna af 89 elever, som genomgått första årets lärokurs.

Vid 14 af landsting underhållna småskolelärare- och lärarinneseminarier hafva under år 1885 tillsammans 370 elever undergått den genom Kongl. kungörelsen den 11 Januari 1878 föreskrifna afgångspröfning.

Enahanda pröfning har med särskildt nådigt tillstånd blifvit anställd vid 5 af enskilde inrättade småskolelärareseminarier med tillsammans 156 elever.

Enligt Kongl. Maj:ts beslut hafva rektorerna vid folkskolelärare- och lärarinneseminiarierna under sistlidne Juni månad sammanträdtt i hufvudstaden för att rådpläga rörande seminariernas angelägenheter.

Sedan Riksdagen på nådig framställning beviljat medel till uppförande af lärohus för folkskolelärarinneseminarium i Umeå, der staden upplåtit jord till byggnadstomt och trädgård för denna läroanstalt, har Kongl. Maj:t den 5 Juni 1885 fastställt ritning för ifrågavarande hus, och hafva de beviljade medlen blifvit för ändamålet ställda till Domkapitlets i Hernösand disposition.

Till samtliga statens seminarier har den genom Ecklesiastikdepartementets försorg anskaffade undervisningsmateriel blifvit kostnadsfritt utdelad.

Efter erhållet uppdrag har chefen för den inom Ecklesiastikdepartementet upprättade byrå för ärenden angående folkundervisningen under sistlidet år verkställt inspektion af seminarierna i Stockholm, Upsala, Skara, Falun, Vexjö, Göteborg och Kalmar.

Folk- och
småskolor.

Sedan Riksdagen bifallit Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning i den vissa lärare och lärarinnor vid folkskolor tillkommande minimilön, och derjemte anhållit om ändring i gällande bestämmelser i fråga om skoldistrikts skyldighet att åt sådan lärare eller lärarinna anskaffa sommarbete och vinterfoder för en ko, har Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 5 Juni 1885 förordnat om förändrad lydelse af § 1 i nådiga kungörelsen den 20 Januari 1882 angående aflöning åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor.

Enligt de, jemlikt föreskriften i Kongl. folkskolestadgan den 20 Januari 1882 § 68 och Kongl. cirkuläret den 24 November samma år, af Domkapitlen och Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor insända uppgifter angående folkundervisningen funnos år 1884 i rikets 2,365 skoldistrikt 13 högre folkskolor samt

3,377 fasta och	851 flyttande eller tillsammans	4,228 folkskolor,
573 » »	468 » » »	1,041 mindre folkskolor,
2,660 » »	1,983 » » »	4,643 småskolor,

Summa 6,610 fasta och 3,302 flyttande eller tillsammans 9,912 skolor,
eller med inräknande af de högre folkskolorna 9,925.

I de högre folkskolorna undervisade 15 lärare samt i

folkskolorna	4,128 lärare och	1,157 lärarinnor, tillsammans	5,285,
mindre folkskolorna	265 » »	780 » »	1,045,
småskolorna	511 » »	4,568 » »	5,079,

Summa 4,904 lärare och 6,505 lärarinnor, tillsammans 11,409
eller med inräknande af de högre folkskolornas lärare 11,424 förutom 297 lä-
rare, hvaraf 9 vid de högre folkskolorna, och 327 lärarinnor eller tillsammans
624, som särskildt undervisat i öfningsämnen eller handaslöjder.

Antalet barn af 7—14 års ålder utgjorde 733,329, hvaraf 373,124 gossar
och 360,205 flickor. Bland dessa hade

under året undervisats	688,593,
» » ej åtnjutit undervisning	35,371,
hvarjemte uppgifter saknas om	9,365,
Summa 733,329.	

Bland de under året undervisade barn af 7—14 års ålder undervisades i
sina egna distrikts fasta folkskolor

» » » flyttande folkskolor	280,557,
» » » fasta mindre folkskolor	75,894,
» » » flyttande mindre folkskolor	23,686,
» » » fasta småskolor	25,431,
» » » flyttande småskolor	99,968,
» » » flyttande småskolor	99,807,
folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utom deras egna distrikt	10,887, 616,230,
högre folkskolor	240,
allmänna läroverk och specialskolor	11,612,
enskilda skolor	18,786,
hemmen	41,725,

Summa 688,593.

Bland de barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervis-
ning, uteblefvo

efter inhemtande af de i § 48 af folkskolestadgan föreskrifna insigter..	6,362,
» godkänd afgångspröfning jemlikt § 47 af folkskolestadgan	13,866,
till följd af sjukdom eller naturfel	3,504,
af annan anledning	11,639,

Summa 35,371.

Med inräknande af dem, som voro öfver eller under den ofvan angifna skolåldern af 7--14 år, undervisades i högre folkskolor 334 samt i folkskolor, mindre folkskolor och småskolor 666,941.

Utgifterna för högre folkskolor, folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utgjorde under år 1884 enligt ofvannämnda insända uppgifter:

	Kronor.
till lärares och lärarinnors aflöning	7,550,230: 12,
» skollokaler och inventarier	1,831,477: 05,
» undervisningsmateriel	252,202: 67,
» öfriga behof	1,386,731: 44,
Summa	11,020,641: 28.

Lönetillskott. Lönetillskott af allmänna medel hafva under år 1884 för aflöning af 11,348 lärare och lärarinnor utgått med tillsammans 3,018,948 kronor 39 öre, hvaraf 186,142 kronor 64 öre på grund af Kongl. kungörelsen den 29 Juni 1883 utgått såsom ytterligare lönetillskott till 2,792 ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor.

Med anledning af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts framställning om tillägg till gällande föreskrifter om lönetillskott af allmänna medel åt lärare och lärarinnor vid folkskolor, äfvensom för sammanförande af de tid efter annan meddelade bestämmelser angående lönetillskott har Kongl. Maj:t, med upphäfvande af kungörelserna den 16 Juni 1875, den 11 Januari 1878 och den 21 Mars 1881, genom nådig kungörelse den 5 Juni 1885 förordnat om lönetillskott af allmänna medel till lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor, hvarjemte Kongl. Maj:t sistnämnda dag genom nådigt cirkulär till samtliga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen gifvit särskilda föreskrifter rörande pröfning af skolrådets ansökningar om sådant lönetillskott.

Fortsättnings-skolor. På derom gjorda ansökningar har Kongl. Maj:t för år 1885 beviljat understöd åt 680 fortsättningsskolor med tillsammans 41,550 kronor.

Sedan Riksdagen i skrifvelse den 12 Maj 1885 anhållit, att det måtte stå skolråd i landtkommun fritt att i samråd med distriktets folkskoleinspektör indela den för fortsättningsskola stadgade undervisningstiden på sätt för hvarje fall kunde anses lämpligast och mest ändamålsenligt, har Kongl. Maj:t anbefalt samtliga Domkapitlen att, efter folkskoleinspektörernas hörande, i detta ärende afgifva underdåniga utlåtanden.

Högre folkskolor. Understöd till 13 högre folkskolor har för år 1884 utgått med tillsammans 15,067 kronor.

På derom af vederbörande styrelser gjorda ansökningar har Kongl. Maj:t för år 1885 beviljat understöd åt 24 folkshögskolor med tillsammans 52,850 kronor. Enligt styrelsernas berättelser hafva under nämnda år undervisats 694 manliga och 217 qvinliga eller tillsammans 911 lärjungar. Folk-
högskolor.

Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid folkhögskolor har Kongl. Maj:t för år 1885 anvisat 14,770 kronor.

Kongl. Maj:t har genom nådigt cirkulär den 5 Juni 1885, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut, förordnat om understöd för år 1886 åt så väl manliga som qvinliga mindre bemedlade lärjungar vid folkhögskolor.

Understöd har för år 1884 beviljats åt 584 skolor, i hvilka meddelats undervisning i slöjd för gossar, med tillsammans 43,433 kronor 45 öre. Slöjd-
undervisning.

Af de till Lappmarks ecklesiastikverk anslagna medel hafva under nästlidna år aflönats 4 skolmästare och 11 kateketer, samt dels 58 lappska barn njutit underhåll och beklädnad, dels bidrag lemnats till underhåll af lappska barn. Lappmarks
ecklesiastik-
verk.

Den nya lappskola, som enligt Kongl. Maj:ts förordnande blifvit upprättad i Juckasjärvi församling, öppnades den 7 September 1885.

Till främjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar hafva för år 1885 beviljats understöd för höjande af lärares löner till och öfver minimum, hvarjemte särskildt understöd för skolväsendet lemnats Karesuando skoldistrikt. Folkundervis-
ningen bland
finnar i rikets
nordligare
trakter.

I ändamål att till nedsatt pris hållas folkskolorna tillhanda hafva jemte förut anmäld undervisningsmateriel följande läromedel blifvit anskaffade, nemligen Taflor ur allmänna historien jemte beskrifning, Taflor ur svenska historien samt Vägghkartor öfver Vestergötland och Dalsland. Undervis-
ningsmateriel.

Åt finska skolor hafva undervisningsmateriel och läroböcker dels kostnadsfritt utdelats, dels till nedsatt pris hållits tillhanda, hvarjemte på svenska och finska språken utgifvits Lindströms bibliska historia och Lindbloms räkne- kurs för folkskolor och småskolor.

Kongl. Maj:t har för år 1885 af dertill anvisade medel beviljat understöd åt 44 äldre, behöfvande folkskolelärare med tillsammans 8,650 kronor, hvarjemte Kongl. Maj:t den 5 Juni 1885 utfärdat nådig kungörelse angående vilkoren för understöd af de för år 1886 i sådant hänseende anvisade medel. Understöd till
äldre folk-
skolelärare.

Vid allmänna institutet för döfstumma å Manilla voro under sistlidna läsår intagna 88 manliga och 48 qvinliga, tillsammans 136 elever. Af dessa voro 94 frielever, 25 betalade hel och 17 nedsatt afgift. Läroanstalter
för döfstumma
och blinda.

Vid institutets seminarium för döfstummelärares bildande voro under samma läsår intagna 5 manliga och 2 qvinliga, tillsammans 7 elever, af hvilka 4 vid läsårets slut undergingo afgangsexamen.

Vid institutet för blindas, som under år 1885 fortfarande varit inrymdt i förhyrd lokal i Hedvig Eleonora församling i Stockholm, voro under sistlidna läsår intagna 35 manliga och 25 qvinliga, tillsammans 60 elever. Af dessa voro 34 frielever, 13 betalade hel och 13 nedsatt afgift. Under året hafva 2 manliga och 1 qvinlig, tillsammans 3 lärareelever njutit undervisning.

Sedan Riksdagen bifallit en af Kongl. Maj:t gjord framställning om upplåtelse af kronolägenheten Tomtebodas i Solna församling till plats för blindinstitutet samt om anslag af allmänna medel till uppförande derstädes af byggnader för institutets behof, har Kongl. Maj:t den 5 Juni 1885 förordnat att den nämnda lägenheten må från den 14 Mars 1886 af institutets direktion för institutets räkning disponeras och fastställt ritningar för byggnaderna samt föreskrifvit att de beviljade medlen skulle ställas till direktionens förfogande att för det dermed afsedda ändamålet användas.

Från institutets tryckeri för blindtryck hafva under senaste läsår utgifvits flera böcker af Nya Testamentet, läroböcker i historia och geometri samt läseböcker.

Vid blindskolan i Vexjö voro under sistlidne hösttermin intagna 15 lärjungar och vid handverksskolan i Kristinehamn för äldre blindas hafva under samma termin 23 personer njutit undervisning.

Af de till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för döfstumma och blindas barn anslagna medel hafva för innevarande år bidrag lemnats åt 13 dylika anstalter med tillsammans 41,450 kronor. Antalet elever vid dessa anstalter utgör tillsammans 435.

Vid läroanstalterna för öfveråriga döfstumma voro under sistlidne hösttermin intagna tillsammans 146 elever, nemligen vid läroanstalten i Vadstena 52, i Skara 49 och i Bollnäs församling i erkestiftet 45.

Inspektion öfver läroanstalterna för döfstumma har under år 1885 blifvit, efter gifvet förordnande, verkställd af direktorn vid allmänna institutet å Manilla.

Berättelser. Under år 1885 hafva berättelser afgifvits angående Kongl. Bibliotekets, Riksarkivets, Nationalmusei, Lifruskammarens samt det under Akademiens för de fria konsterna inseende ställda läroverks förvaltning och verksamhet för år 1884.

Riksarkivet. Kongl. Maj:t har den 5 Juni 1885 fastställt bestämmelser för utgallring af handlingar från Riksarkivet samt ur de särskilda arkiven hos embetsverk, domstolar och andra myndigheter.

Den 28 Augusti 1885 har Kongl. Maj:t medgifvit, att åtskilliga målningar må ur Nationalmusei tafvelsamling utgallras och ur katalogen deröfver uteslutas. National-museum och Lifruskammaren.

Beträffande de tider, då Lifruskammarens samlingar skola hållas tillgängliga för allmänheten, har Kongl. Maj:t den 24 Juli 1885 meddelat föreskrifter.

Kongl. Maj:t har den 11 September 1885 tillåtit, att Musikaliska akademien må i samband med det under Akademiens inseende ställda Musik-konservatorium upprätta en teaterskola i enlighet med vissa af Akademien med direktionen öfver de Kongl. teatrarne öfverenskomna villkor. Teaterskola vid Musik-konservatoriet.

Genom understöd af anslaget till resestipendier samt läroböckers och lärda vetens utgifvande har Kongl. Maj:t fortfarande beredt förtjente vetenskapsidkare tillfälle dels till forskningsresor, dels till offentliggörande af lärda arbeten. Vetenskapliga resor m. m.

Kongl. Maj:t har af det till understöd åt vittre författare beviljade anslag tilldelat särskilda belopp åt dels äldre vitterhetsidkare, dels yngre personer, som genom sina arbeten ådagalagt framstående anlag för vitterhet. Understöd åt vittre författare.

Antiqvariska forskningsresor hafva under år 1885 genom Vitterhets-, Historie- och Antiqvitetssakademiens försorg blifvit företagna i åtskilliga delar af riket. Antiqvariska forskningsresor.

Sedan Riksdagen ställt till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för innevarande år af 15,000 kronor för att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, har Kongl. Maj:t den 5 Juni 1885 låtit utfärda kungörelse angående villkoren för erhållande af dylikt understöd. Understöd till anordnande af föreläsningskurser för arbetsklassen.

På grund af förordningen den 15 Februari 1855 angående ersättning för understöd, som af fattigvårdssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lemnas behöfvande personer från det andra riket, har under år 1885 liqvid för år 1883 emellan de begge statskassorna egt rum. Fattigvården.

Af anslaget till sådan fattigvård, som bör af staten bekostas, hafva den 6 Mars 1885 särskilda belopp hufvudsakligen för år 1884 blifvit ställda till disposition af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län för att användas till understöd åt fattiga bland lappallmogen.

Den 12 Juni 1885 har Kongl. Maj:t låtit utfärda förordning om ändringar i förordningen angående fattigvården och under den 21 Augusti samma år kungörelse angående handlingar, som böra bifogas ansökningar om ersättning af statsmedel för fattigvårdskostnader.

Uppfostrings-
anstalter för
sinnesslöa
barn.

Kongl. Maj:t har den 13 November 1885 af anslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn tilldelat tio sådana anstalter understöd; och hafva samtliga dessa anstalter blifvit under år 1885 inspekterade.

Nådig kungörelse angående villkoren för erhållande af understöd utaf det från och med innevarande år å ordinarie stat uppförda anslag för dylika uppfostringsanstalter har Kongl. Maj:t den 5 Juni 1885 låtit utfärda.

Helsovården.

I anledning af två utaf Medicinalstyrelsen med hänsyn till den i Europa rådande kolerafarsoten gjorda framställningar har Kongl. Maj:t dels medgifvit, att Styrelsen må genom utsände sakkunnige inspektörer låta besigtiga de städer och större orter, som beträffande helsovården äro likstälda med städerna, der Styrelsen finner sådana inspektioner vara behöfliga, dels ock bemyndigat Styrelsen att sjelf eller medelbart genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, der så kan anses nödigt, förordna vederbörande provinsialläkare att företaga tjänsteresor, hvar inom sitt distrikt, till sådana inom distriktet belägna ställen, der en större befolkning finnes sammanträngd.

Den 6 November 1885 har Kongl. Maj:t låtit utfärda kungörelse angående förändrad lydelse af §§ 15, 22 och 29 i helsovårdsstadgan för riket den 25 September 1874.

Hospitals-
väsendet.

Byggnadsarbetena vid Upsala hospital äro under år 1885 fullständigt afslutade, och afdelningarne III och VI vid den nya afdelningen för män afsynade och af öfverstyrelsen för rikets hospital emottagna; till följd hvaraf nämnda hospital nu i sin helhet är tillgängligt för det beräknade antalet af 400 sjuke.

Sedan Riksdagen beviljat ett anslag af 96,900 kronor till en vattenledning inom Vadstena hospital, har under årets lopp ett vattentorn med tillhörande ångpannehus derstädes blifvit uppfördt, hvarjemte så väl de yttre som de inre vatten- och kloakledningar till största delen fullbordats.

Under samma år hafva arbetena vid det under anläggning varande hospitalet å egendomen Marieberg vid Kristinehamn bedrifvits med stor skyndsamhet. Sålunda äro administrationshuset jemte de fyra afdelningarna för lugna och oroliga patienter samt ekonomihuset förda under tak. Grundläggningsarbetena till de båda cellafdelningarna äro fullbordade och största delen af jordarbetena, såsom schaktning och fyllning m. m., afslutad.

Den 5 Juni 1885 har Kongl. Maj:t fastställt aflöningsstat för öfverläkare, läkare, biträdande läkare, sysslomän samt andra tjänstemän vid Stockholms, Upsala, Nyköpings, Vadstena, Vexjö, Lands, Göteborgs och Hernösands hospital.

Kongl. Maj:t har den 10 April 1885 låtit utfärda kungörelse angående ändring i förordningen den 7 Januari 1876 om vård och försäljning af arsenik samt andra giftiga ämnen och varor.

Ändring i
giftstadgan.

Kongl. Maj:t har den 6 November 1885 uppdragit åt en komité att granska ett af Medicinalstyrelsen uppgjort förslag till instruktion för provinsialläkare m. fl. läkare äfvensom utreda åtskilliga andra i samband dermed stående frågor.

Medicinal-
väsendet.

Kongl. Maj:t har den 27 Mars 1885 medgifvit rättighet till tjänstårsberäkning, lika med den civile läkare i statens tjänst åtnjuta, för en distriktsläkare inom Orousts vestra härad.

Den 4 December 1885 har Kongl. Maj:t meddelat bestämmelser angående sätet för antagande af stadsläkare i Filipstad.

Kongl. Maj:t har under år 1885 meddelat bestämmelser om inrättandet af två nya apotek, nemligen ett i Göteborg och ett i Helsingborg.

Vid 1884 års slut uppgick barnmorskornas antal i hela riket till 2,389.

Under loppet af år 1885 hafva 105 elever blifvit vid rikets tre läroanstalter för barnmorskor examinerade i den allmänna förlossningskonsten och förklarats berättigade att utöfva barnmorskeyrket. Bland dem hafva utgått från Stockholms läroanstalt 53, från Göteborgs 31 och från Lunds 21. Af sålunda examinerade barnmorskor hafva i Stockholm 52 och i Göteborg 27, hvilka ådagalagt goda insigter jemte färdighet i den egentliga barnmorskekonsten äfvensom gjort sig kända för pålitlighet och hedrande uppförande, ytterligare erhållit undervisning i instrumental förlossningskonst och, sedan de vid anställdt förhör befunnits ega nöjaktig skicklighet i densamma, förklarats berättigade att under vissa villkor utöfva jemväl denna del af förlossningskonsten.

Enligt en af Medicinalstyrelsen år 1885 till Kongl. Maj:t afgifven berättelse angående skyddskoppypningen i riket utgjorde antalet af dem, som under år 1884 med framgång vaccinerats, 109,098. För nitisk utöfning af skyddskoppypningen hafva, enligt Kongl. Maj:ts beslut den 30 December 1885, 176 vaccinatorer erhållit belöning. Af desse hafva 24 bekommit medaljer i silfver att å bröstet bäras, 56 vaccinationsinstrument och de öfrige penningar.

Enligt en af Veterinärinstitutet i Stockholm under år 1885 afgifven berättelse för år 1884 hafva under sistberörda år 107 personer vid institutet åtnjutit undervisning, hvaraf 79 såsom veterinärelever och 28 såsom hofslagareläringar. Under samma år hafva af veterinäreleverna utexaminerats 13, så att vid årets slut återstodo 66. Af hofslagarelärlingarne aflade under året 14 civile och 6 militäre hofslagareexamen, hvarjemte 1 civil och 1 militär hofslagarelärning hafva lemnat läroverket utan examen. Vid årets slut återstodo sålunda 6, alla militäre.

Veterinär-
undervis-
ningen.

Enligt en af Veterinärinrättningen i Skara under år 1885 afgifven berättelse rörande nämnda inrättnings verksamhet och förvaltning under år 1884 hafva under sistberörda år der undervisats 43 veterinärelever, af hvilka 9 utexaminerats såsom privatveterinärer och 1 lemnat läroverket utan examen. Af by- och sockensmeder hafva 10 erhållit praktisk undervisning i hofbeslagskonsten under 14 dagar hvardera.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen. Stockholms slott den 18 Januari 1886.

OSCAR.

NILS VON STEYERN.